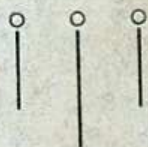

A NAGYKÁROLYI
REF. EGYHÁZMEGYE

1911. ÉVI OKTÓBER 11-ÉN MÁTÉSZALKÁN TARTOTT
===== RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK =====

JEGYZŐKÖNYVE.

KIADTA:
KINCSES ISTVÁN
EGYHÁZMEGYEI JEGYZŐ.

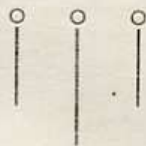
NAGYKÁROLY,
NYOMATOTT A NAGYKÁROLYI PETŐFI-NYOMDA R. T.-NÁL
1911.

A NAGYKÁROLYI
REF. EGYHÁZMEGYE

1911. ÉVI OKTÓBER 11-ÉN MÁTÉSZALKÁN TARTOTT
===== RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK =====

JEGYZŐKÖNYVE.

KIADTA:
KINCSES ISTVÁN
EGYHÁZMEGYEI JEGYZŐ.

NAGYKÁROLY,
NYOMATOTT A NAGYKÁROLYI PETŐFI-NYOMDA R. T.-NÁL
1911.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett a nagykárolyi ref. egyházmegye 1911. évi október
11-én Mátészalkán tartott közgyűlésében.

JELENVOLTAK:

Berey József esperes, Domahidy Elemér gondnok
elnökök.

Kincses István, Havas Gyula, Tukacs Lajos, Király István lelkész, — Bányay Endre, Péchy László, Deme Kálmán világi tanácsbírák. Dr. Szepesi Károly ügyész.

JEGYZŐK:

Kincses István, Fóris Lajos lelkész, — Deme Kálmán világi jegyzők.

EGYHÁZAK KÉPVISELŐI:

LELKÉSZEK:

Bere:	Tukacs László
Börvely:	Havas Gyula
Csomaköz:	—
Dengeleg:	—
Dobra:	—
Domahida:	—
Érendréd:	Csutoros Albert
Érkörtvélyes:	—
Fábiánháza:	Asztalos Kálmán
Gebe:	Szigethy Gyula
Gencs:	—
Géres:	Ujlaky Miklós
Hodász:	Ujlaky Béla

VILÁGIAK:

—
Pap Mihály
—
Pál József
—
Veres Ferencz
—
—
—
Harsányi Sándor
—
—

	LELKÉSZEK :	VILÁGIAK :
Ilk :	Veress Gusztáv	—
Iriny :	Veress Imre	—
Kaplony :	—	—
Kántorjánosi :	—	—
Királydaróc :	M. Szabó Miklós	—
Kismajtény :	Rácz Elek	—
Mátészalka :	Kincses István	Rácz István
Mérk :	—	—
Nagydobos :	Mózes István	—
Nagyecsed :	Berey József	Nyíri Lajos
Nagykároly :	—	Lukács Mihály
Nyírmegyes :	Tukacs Lajos	—
Olesva :	Nagy Imre	—
Olesvaapáti :	Fóris Lajos	—
Ópályi :	Király István	—
Papos :	Kéry Pál	—
Parasznya :	Sárközy Ignác	Suba Antal
Szamosszeg :	—	Kis Gyula
Szaniszló :	—	—
Szentmiklós :	—	—
Jármi :	Szobonya József	—
Vitka :	—	—

Tanítóképviselek: Nagy Ferenc, Szoboszlai Pál, Lukács Mihály.

64. sz. Esperes buzgó imája után Domahidy Elemér világi elnök a közgyűlést megnyitja.

65. sz. Világi képviselők megbízólevelei beadatván, azok a fent kitett sorrend szerint igazoltattak s ezzel a közgyűlés megalakult.

66. sz. Uray József, Korány János, Takács Ferenc, Ujlaky Gábor, Szabó Lajos, Szabó Menyhért, Tukacs Albert lelkészek, — Kacsó Károly, Bodoky Béla és dr. Falussy Árpád világi tanácsbírák gyöngéledés, családi körülmény s elháríthatatlan akadályok miatt történt távolmaradásukat bejelentvén, igazolásuk, illetve bejelentésük tudomásul vétettek.

67. sz. Jelen gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére Király István és Bányay Endre jegyzők közbejöttével esperes elnöklése alatt megbizattak.

68. sz. Olvasatott a következő esperesi jelentés:

Főtiszteletű és Méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Az öröm és őszinte lelkesedés között, melylyel fogadtuk dr. Baltazár Dezső impozáns és eddig példátlan többséggel megválasztását egyházkerületünk püspöki székébe, némi büszkeség tölthet el mindnyájunkat, mert egyházmegyénk egyakarattal és egyhangúlag adta minden szavazatát, kivétel nélkül, kerületünk méltó büszkeségére, ki kimagasló tehetségével, kolosszális tevékenységével ifjú kora dacára predesztinálta önmagát a legnagyobb egyházkerület lelkészi fejévé és vezérévé.

Mint a szavazatbontó bizottság egyik tagja, június 25-én jelen lévén a szavazatok felbontásánál, azonnal sürgönyileg fejeztem ki egyházmegyénk nevében is gratulációnkat, melyre a főtiszteletű püspök ur szíves volt írásban kifejezni „hálás köszönetét,” melyet — felhívása folytán — van szerencsém tolmácsolni egyházmegyémnek, kérve tudomásul vételét. Beiktatása óriási lelkesedéssel az augusztus 15-iki egyházkerületi közgyűlés keretében történt, melynek bővebb leírását azért mellőzöm, mert egyfelől számosan személyesen tanúi voltunk, másfelől a lapok bőven közölve, azok is megtudhatták részletesen, akik nem lehettek szerencsések részt venni azon. Különösen ki kell emelnem világi tanácsbíráinkat, főurainkat, kik legnagyobb részt diszmagyarban emelték a beiktatás fényét.

Biztos reménynyel van eltelve kebelünk, hogy dr. Baltazár Dezső püspökünk öméltósága beváltja s valósítani fogja mindazon magas várakozásokat, melyeket személyéhez s működéséhez fűztünk. Faxit Dens!

A jóleső öröm harmóniájába fájdalmas hangok is vegyülnek, mert nem lehet felednünk, hogy anyaszentegyházunk nagy veszteséget szenvedett losonci báró Bánffy Dezső május 24-iki halálával, ki mint az erdélyi ref. egyházkerület érdemes főgondnoka, elnöke volt nemcsak a konventnek, hanem a zsinatnak is. Egy vallásához, egyházához szorosán ragaszkodó, erős magyar érzelmű, az elnöki székben kiváló bölcseséget és erélyt kifejtő hatalmas oszlopemberünk dőlt ki vele, kiről kegyelettel

és elismeréssel emlékezhetik meg mindenkor a magyar ref. egyház.

Fontos esemény az ORLE szeptember 19—20-iki budapesti kongresszusa is, kapcsolatban a presbyteri világszövetség ülésével. Sajnos, ezen ünnepségeken egyházmegyénkből csak egyedül én vettem részt, pedig tanuságos lett volna a világ minden részéből egybegyült tudós hitfeleink nézeteit megismerni, habár sok tekintetben fájdalmas érzetet keltett annak tudata, hogy tőlük még messze vagyunk és csak századok vihetnek arra a magas színvonalra bennünket, amelyen ők világraszóló és kiható tevékenységeiket kifejtik. Az érintkezés nemcsak lelkileg volt felemelő és üdvös, hanem anyagi áldásban is megnyilatkozott külföldet megismerni óhajtó ifjainkra.

Áttérve saját egyházmegyénkre, tisztelettel jelentem, hogy habár nagy erőfeszítéssel, de mégis sikerült úgy beosztani teendőimet, hogy egyházmegyém minden egyházát és iskoláját személyesen meglátogathattam, sőt még a nem felekezetünk iskoláiban végzett vallástanítást is megvizsgálhattam, kivéve két állami elemi iskolát, ahol az iskolai tanítás szünetelt. Eszerint saját meggyőződéseim alapján állíthatom, hogy egyházmegyénk valláserkölcsei állapota teljesen megfelelő, az anyagi helyzet egy egyházban aggasztó, a többi helyen normális, míg a tanügy oly színvonalon áll mindenütt, amely bátran kiállja a versenyt a más felekezetű, vagy állami iskolákkal szemben. És ezen dicséretes eredményt köszönhetjük tanítóink és tanítónőink ügybuzgalmának, kik hivatásuk magaslatán állva, sok helyen anyagi gondokkal küzdve, első kötelességüknek tartják a tanügy előbbvitelét, habár mindenütt nem rendelkeznek is a kellő eszközökkel.

Elismeréssel kell adóznom a tanügyi bizottságnak is, kik a téli kellemetlen időben is hűséggel teljesítik feladatukat s megkönnyítik az esperesi utólagos felülvizsgálást.

A nem felekezetünk iskoláiban végzett hittanítás is példás; leszámítva a tiborszállási és pusztateremi uradalmi iskolákat, ahol még mindig nem lehetett a vallástanítás eszközzéséről gondoskodni. Erre nézve a tanügyi-bizottsági elnök jelentésével kapcsolatosan kérek intézkedést, hogy az egyházkerület pártfogásával, esetleg missiói segélylyel szanáltassék a tarthatatlan állapot.

Tudatom azt is, hogy oklevéllel nem bíró tanítóink tudomásom szerint szeptember elsejére oklevelet szereztek, így továbbműködésüknek akadálya nincs.

Habár valláserkölcsei tekintetben teljesen megfelelő is egyházaink állapota, mégis fel kell említenem itt is lelkésztársaim, tanítóink és egyházi vezetők előtt azon felsőbb rendelkezést, melyet már körlevélben közöltem, t. i. az ifjusági egyletek szervezését (121—1911. e.-ker. sz.), melyet a vallás- és közoktatásügyi miniszter felhívása folytán egyházkerületünk nemcsak elrendelt kivétel nélkül minden egyházban, hanem erről f. évi december 31-ig az espereseknek jelentést is kell tenniök. Valószínű, hogy a kezdet nehézségekkel fog járni, de reménylem, hogy főleg lelkésztársaim és tanítóink ügybuzgalma a nehézségeket nemcsak legyőzi, hanem áldásos eredményeket is fog felmutatni.

Hasonló felkarolást kérek a még sok helyen életbe sem léptetett vallásos estélyek, összejövetelek iránt is.

Hiveink megvédésére s egyházunk gyarapítására szolgál azon szabályrendelet is a vegyes házasságok körüli eljárásnál, melyet minden lelkésztársamnak megküldvén, itt is komoly figyelmökbe ajánlok.

Ezek felsorolása után részletes esperesi jelentésem tudomásulvételét kérem, miután még augusztus hóban szétküldetett s jegyzőkönyvünkhöz is csatoltatni fog.

Elnökileg elintézett ügyek közül felemlitem, hogy elnöktársammal egyetértőleg időközileg a gebei egyháznak engedélyt adtunk arra, hogy a már egyházkerületileg is jóváhagyott 4000 korona kölcsönéhez még 6000 koronát felvehessen, miután a templomátalakításnál oly nagyobbmértvű, előre nem látható munkák merültek fel, melyek nélkül az átalakítás lehetetlen volt.

Kérjük a teljesen felszerelt kérvény alapján a 6000 korona felvételt utólag engedélyezni s az egyházkerületre pártolólág felterjeszteni.

Nagyobbmértvű szabadságot adtam Szabó László szamoszegi tanítónak egy hónapra, orvosilag bizonyított szembaja gyógyíthatása végett.

Változások a következők:

Nagydoboson megerősítetvén a lelkészválasztás, felemelő szép ünnepély közepette iktattam be hivatalába Mózes István ifju lelkésztársunkat július 2-án, míg az ugyancsak egyházkerületileg is megerősített hodászi lelkésztársunkat, Ujlaky Bélát, aug. 27-én. Midőn tisztelettel kérem bekebeleztetésüket egyházmegyénk kötelékébe, egyuttal az ároni családból származó kar-

társakat kebelezzük be szivünk jóindulatába s öleljük őket szeretettel kebelünkre.

Szamosszegre elválasztatott június 11-ikén Batta Miklós ombodi lelkész, de a lakásjavítás miatt beiktatása csak f. hó 15-ikén lesz megtartható, melyre lelkésztársaim figyelmét felhívom és megjelenésüket kérem.

Horváth Sándor hodászi helyettes lelkész augusztus 28-án egyházmegyénk kötelékéből eltávozott, valamint eltávozik a közelben Lányi Elemér szamosszegi helyettes lelkész is a zsarolányi rendes lelkészi állásra. Kisérje áldáskívánásunk a távozókat.

Ideiglenesen megcserélte rövid időre püspök ur öméltósága Szondy Lajos nagyecsed-i és Sóvágó Gábor hajduböszörményi segédlelkészeket (okt. 2.); elintézés alatt állanak Hadady István nagykárolyi, Boross Mihály vitkai és Szabó Zoltán domahidai segédlelkészek kibocsátásai.

Tanítói karunkban a kérlelhetlen halál is idézett elő változást, váratlanul elragadván Torday Károly börvelyi kántortanítót (aug. 20), kinek emlékét megörökítjük jegyzőkönyvünkben rövid életrajz közlésével. Helyére választatott *Bartha István* (oklevelet szerzett 1911 jun. 22. Debrecenben). Kántorjánosiba, Mohácsi Gábor lemondván, *Császi Mihály* (oklevele 1894 aug. 27. Debrecenben) lépett helyére (július 31.) Olcsvára meghívott Csiszár Józsefné, Fejér Gizella július 9-ikén. Kántorjánosiban Jakab Károly lemondott és szept. első napján eltávozott s utódjául választatott szept. 10-én *Sziky Géza* (oklevelet szerzett Nagykőrösön, 1911 jun. 24.)

Tisztelettel indítványozom végleges megerősítéseket, és a még esküt nem tettektől az eskü elfogadását.

Kiváló tisztelettel

Nagyecsed, 1911 október 10.

alázatos szolgája

Berey József,

esperes.

Esperes felolvasott jelentését közgyűlésünk tudomásul veszi s elhatározza

a) hogy dr. Baltazar Dezső urat, kinek püspökké választása egyházmegyénk gyülekezeteinek osztatlan örömét és lelkesedését váltotta ki, mert benne egy lángoló buzgósággal és egyszerűséggel, fáradhatatlan tevékenységgel s ifju kora dacára

nagy tapasztalattal és kormányzói bölcsességgel megáldott s a nagy elődökhöz teljesen méltó valódi vezért lát egyházkerületünk élére jutni, magas állásában szeretetteljes bizalommal és lelkesedéssel üdvözlí s püspöki működésére Istennek gazdag áldását kéri.

b) Egyházmegyei közgyűlésünk élénk fájdalommal érezvén a veszteség súlyát, mely b. e. losonci báró Bánffy Dezsőnek, az erdélyi egyházkerület nagyérdemű főgondnokának, az orsz. ref. egyház egyetemes konventje világi elnökének, a magyar ref. egyház bölcs és bátor vezérének elhunytával hazánkat és egyházunkat érte: midőn azért halhatatlan érdemű vezérünk és oszlopunk emléket jegyzőkönyvében megörökítetté, egyuttal őszinte mély részvétének kifejezését a megdicsőült özvegyével nagyméltóságu özv. losonci báró Bánffy Dezsőné kegyelmes asszonynyal jegyzőkönyvi kivonatban közölni határozza.

c) A gebei egyházközségnek templomátalakítás költségeire szükségelt újabb 6000 korona kölcsön felvételét engedélyezi s azt felsőbb jóváhagyás végett az egyházkerületre felterjeszti közgyűlésünk.

d) Ujlaky Béla és Mózes István megválasztott és beiktatott lelkészeket őszinte örömmel és szeretettel kebelezi be egyházmegyénk kötelékébe s Bartha István, Császi Mihály és Székely Géza tanítók megválasztását végleg megerősíti.

e) Bartha István bórvelyi és Székely Géza kántorjánosi tanítók a hivatali esküt a közgyűlés színe előtt leteszik s esperes buzdító és áldó szavai mellett bocsátatnak el nagy fontosságu hivatásuk pályájára, mig Csiszár Józsefné sz. Fejér Gizella eskütétele a vallás- és énektanítási módszertanból való képesítésének igazolásáig elhalasztatik.

69. sz. Rendkívüli államsegélyért folyamodnak:

- a) Lelkészek közül: 1. Uray József — fagy és szárazság;
2. Korány János dobrai — fagy és szárazság; 3. Sárközy

Ignác paraszniai — kedvezőtlen időjárás; 4. Szabó Menyhért kaplonyi — kevés termés; 5. Veres Imre — fagy; 6. Szabó Lajos domahidai — elemi csapás; 7. Tukacs Albert mérki — fagy és aszály; 8. Szigethy Gyula gebei — szárazság; 9. Fóris Lajos olcsvaapáti — állatelhullás; 10. Tukacs László berei — tűz, szárazság, állatelhullás miatt szenvedett csapás indokából;

b) Tanítók közül: 1. Juhász Elek fábiánházai — fagy, jószágelhullás; 2. Németh Sándor olcsvaapáti — sertéselhullás; 3. Melegh Dániel kaplonyi — kevés termés; 4. Oltmájer Gyula kismajtényi — silány termés folytán történt károsodás indokából;

c) Egyházak közül: Iriny — fagy és szárazság miatt szenvedett csapás indokából.

Folyamodó lelkészek, tanítók és egyház kérvényeit kivétel nélkül pártolólag terjeszti fel a közgyűlés az egyházkerületre.

70. sz. Tárgyaltattak a Református segélyegylethez intézett következő kérvények: 1. Csomaköz, 2. Krasznaszentmiklós, 3. Nyirparasznia, 4. Iriny, 5. Ópályi, 6. Mérk, 7. Bere, 8. Jármí egyházak kérvényei.

A Ref. segélyegylethez folyamodó egyházak névszerint Csomaköz, Krasznaszentmiklós, Nyirparasznia, Iriny, Ópályi, Mérk, Bere és Jármí kérvényei pártolólag felterjesztetnek az egyházkerületre.

71. sz. Közalapi segélyért beterjesztettek a következő kérvények: 1. Dengeleg 23,256 koronát kér templom- és papilak építésre, 2. Krasznaszentmiklós 1000 koronát adósságtörlesztésre, 3. Nyirparasznia 500 koronát adósságtörlesztésre.

Közgyűlésünk a beérkezett közalapi segélykérvényeket pártolólag terjeszti fel az egyházkerületre.

72. sz. Népiskolák tökesegély-alapjához iskola és tanító-lakás építés indokából segélyért folyamodó Olcsvaapáti egyház kérvénye pártolólag felterjesztetik az egyházkerületre.

73. sz. A Gusztáv Adolf-egylethez segélyért folyamodó nyírparasznyai egyházközség kérvénye pártolólag felterjesztetik az egyházkerületre.

74. sz. Esperes előadja, hogy az egyházmegyei közpénztár részére egy Wertheim-féle pénzszekevény beszerzése már régebben elhatározott. Indítványozza tehát annak megrendelését.

Közgyűlés elhatározza, hogy egy 2. sz. Wertheim-féle pénzszekevény a közpénztár részére 160 korona értékben megrendeltessék.

75. sz. Olvastatott a számvevőszék következő jelentése:

Számvevőszék jelentése az elkészve beadott 1910-ik évi egyházgondnoki számadások s az 1911-ik évi egyházi költségelölírányzatokról.

Az olcsvai, kaplonyi, géresi, hodászi, szamoszegi, mátészalkai református egyházak gondnokainak 1910-ik évi számadásait, valamint a nevezett egyházak 1911-ik évi költségelölírányzatait megvizsgálván, megerősítésre ajánljuk. Ugyancsak megerősítésre ajánljuk a kismajtényi református egyház 1911-ik évi költségelölírányzatát. A gencsi egyházból malomszámadás ez idén sem érkezett.

A számadások és költségelölírányzatok végeredményeit, táblázatos kimutatásban mellékeljük.

Kiváló tiszteletünk mellett maradtunk

Mátészalka, 1911. október 11.

Havas Gyula

e. m. számvevőszéki elnök.

Tukacs Lajos

e. m. számvevőszéki tag.

A felolvasott számvevőszéki jelentés tudomásul vétetvén, a beterjesztett gondnoki számadások és költségvetések megerősítettnek s azok végeredményei a közgyűlés jegyzőkönyvében közzétételnek. S miután egyes egyházak költség-előirányzatai minden fedezetnélküli nagy hiánnyal zárulnak, felhivatnak az egyházközségek, hogy jövőre költségelőirányzataikat lehetőleg reális alapon állítsák össze.

A géresi malomszámadás késedelmére a lelkész által felhozott indokot a közgyűlés tudomásul vette s az illető presbyterium kérelmére megbizza a számvevőszéket, hogy a számadások rendbehozása végett a helyszínére kiszálljon.

76. sz. Olvastatott a tanügyi-bizottság alábbi jelentése:

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Miután a Nt Esperes ur a kinyomtatott jelentésében — melyet az egyházakhoz megküldött — az iskolákról, a tankötelesek számáról és a tanítás eredményéről az 1910—11. iskolai évről beszámolt, a tanügyi-bizottság nem akar ismétlésbe bocsátkozni ezeknek újból való elsorolásával, hanem a következő fontos tárgyakban kéri az egyházmegye végérvényes határozatát:

Tanügyi-bizottság jelentése a szórványokon levő tankötelesek vallásoktatásáról.

A püspöki hivatal a népiskolai összeírási íveket azzal a felhívással küldte be az egyházmegyéhez, illetve a tanügyi-bizottsághoz, hogy az dolgozzon ki egy tervet, amelynek alapján volna eszközölhető a filiákban és szórványokon a tankötelesek rendszeres vallásoktatása, amely tanítást végeznék vagy az anyaegyház lelkészei, vagy az egyházmegye egész területére alkalmazott vándortanító. E felhívás értelmében a tanügyi-bizottság feladata az anyagiak megjelölése, hogy t. i. mibe kerülne e tanítás, van-e erre fedezet s ha nincs: jelölje meg a forrást, ahonnan az nyerhető.

A mi egyházmegyéinkben a múlt évben ilyen tanköteles 533 lett összeírva s csak 168 részesült vallástanításban, míg

365 vallásoktatást nélkülöz. Bár kívánatos volna, hogy minden gyermek megtanulja vallását — de ahol, amely helyen 2—6 ilyen van, ott a nagy távolság miatt, a nagy kiadással járó tanítás talán nélkülözhető annnyival inkább, mert a szórványokon lakó családok csaknem évenként változnak cselédségi viszonyból folyó költözködésök folytán: — éppen azért 10 egyházhoz lett felhívás intézve — melyekben tizen felül vannak az iskolába nem járók — arra nézve, hogyan gondolják eszközölni a vallástanítást, mennyibe kerülne s van-e erre fedezetök. E tiz egyházhoz tartozó szórványokban 300 körüli a vallásoktatásban nem részesülő tanköteles gyermek, akiknek egyes helyeken való tanítása a következő módon történnék s a tanítással járó kiadás kerülne nov. 1-től márc. végéig:

1. Fábriánháza: Két helyen csoportosíthatná a 34 tankötelest, hetenként 2—2 azaz 4 órai vallástanítás dija 6 K, fuvar 8 K = 14 s így öt hónapi tanítás kerülne 280 K-ba.

2. Gebe: Öt hónapi vallástanítás dija 120 K, fuvar 100 K, összesen 220 K.

3. Hodász: Öt hónapi tanítás dija 120 K, fuvar 60 K, összesen 180 K.

4. Kántorjánosi: Öt hónapi tanítás dija 120 K, fuvar 40 K, összesen 160 K.

5. Mátészalka: Öt hónapi tanítás 120 K, fuvar 160 K, összesen 280 K.

6. Nagykároly: Öt hónapi tanítás 120 K, fuvar 120 K, összesen 240 K.

7. Szamosszeg: Öt hónapi tanítás dija 120 K, fuvar 80 K, összesen 200 K.

8. Nagydobos: Öt hónapi tanításdij 120 K, fuvar 40 K, összesen 160 K.

9. Szaniszló: A községtől 10 és 12 kilométerre eső két nagy tanyája van, hol állandó iskolát tart fenn a grófi uradalom. Itt 29 tanköteles vár vallásoktatásra; erre segélyt nyújt az uradalom hetenkénti kifuvaroztatás megajánlásával. Hat hónapon át tartván a mindennapi iskoláztatás, ez idő alatt a vallástanítás dija kerülne 150 K-ba.

10. Mérk: Mintán két főtanyájáról az uradalom befuvároztatja a tanköteleseket az anyaegyház iskolájába: itt a tanítás dija volna csak megállapítható az egyházmegye által 120 K-ban.

Igy összesen 1990 K-ba kerülne a filiák és szórványokban a vallástanítás.

A tanügyi-bizottság egy óra vallástanítás díját 3 koronában állapította meg; a fuvardíj különböző távolságok miatt az egyes lelkészek által jelöltetett meg a helyi viszonyoknak megfelelőleg. És mivel az egyháznak sincs semmi forrása a kiadások fedezésére: a Nagytiszteletű egyházmegyei gyűlés az egyházkerületet, vagy az útján a Conventet kérje meg ez összegnek kiutalására.

Az egyházmegyei gyűlésnek

alázatos szolgája

Takács Ferenc.

Ezután áttérek a tanügyi-bizottságnak f. évi augusztus hó 28-án tartott gyűlés határozatára, melynek elfogadását, illetve megerősítését kéri a Nt. egyházmegyei közgyűléstől.

K I V O N A T

a nagykárolyi ref. egyházmegye tanügyi-bizottságának az 1911. év augusztus hó 28-án tartott gyűlés jegyzőkönyvéből.

4. sz. Kovács János biz. tag a tanügyi biz. gyűlések néptelenedését abban látja, hogy sokakat az a költség tart vissza, ami a gyűlések látogatásával jár; azért indítványozza, hogy kéressék meg az egyházmegyei közgyűlés bizonyos napi- és fuvardíjak megállapítására.

Indítványt a gyűlés elfogadja s fölkéri az elnökséget, hogy e méltányos kérelmet az őszi egyházmegyei gyűlésen tolmácsolja s kérje azt 3 korona napi- és a felszámítható fuvardíjban a közigazgatási pénztár terhére megállapítani.

5. sz. Esperes ur előadja, hogy a canonica visitatio alkalmával azt tapasztalja, hogy az iskolák elbírálása a különböző tanügyi-bizottságok által oly szétágazók, annyira más-más szempontok vezetnek ebben, hogy van iskola, melyet az egyik bizottság kitűnőnek minősített, míg a másik hasonló színvonalú iskolát csak jelesnek talál. Az iskola állapotáról fölvetett jegyzőkönyvek is a legnagyobb részben oly fogyatékosak, hogy ez az állapot már az egyöntetűség szempontjából tovább fenn nem tartható.

A t. bizottság a legszükségesebb adatokat alaposan megfontolva a következő jegyzőkönyvi szövegben állapodott meg:

(Esperesi látogatáshoz előmutatandó!)

Iskolalátogatási jegyzőkönyv.

Felvéetett n, 19 . . évi hó . . -én
megtartott iskolalátogatás alkalmával.

Jelen voltak alantírottak.

1. Az iskola neve:
2. Tanító:
3. Hány osztályt tanít?
4. Tanulók száma:
5. Iskolai év kezdete:
6. Az iskola hány hóig tart?
7. Rendes szüneteken kívül nem szünetelt-e
az iskola s ha igen, meddig s mi okból?
.
8. Iskolai naplók vannak-e és rendszeren ve-
zettetnek-e?
9. Iskolai mulasztások kiadatnak-e pontosan?
.
10. Tanterem állapota:
11. Iskolai rend, fegyelem, tisztaság:
12. Az iskola felszerelése:
13. Tanórák betartatnak-e?
14. Elvégeztetett-e a tananyag:
15. Tanítás eredménye:

Kelt mint fent.

tanító.

iskolalátogatók.

Ezen jegyzőkönyvet kéri a bizottság 1000 példányban a közigazgatási pénztár terhére kinyomatni.

Kovács János t. ü. biz. tag előadja, hogy a tanítósnak régi közóhaja, hogy az eddig divott osztályozási rendszer el-
töröltetvén, helyébe egyszerűbb osztályozás lépjen.

Bizottság az eddigi osztályozás előnyeit és hátrányait kellőleg megfontolva, az iskolák szel-
lemi állapotának megállapítására, illetve meg-
nevezésére a következő három fokozatot óhajtja
alkalmazni: 1-ször megfelelő, 2-szor kevésbé
megfelelő, 3-szor nem megfelelő. E három foko-
zatnak a jövőbeni alkalmazását kéri a bizottság
az egyházmegyei gyűlés által elrendelni.

Tóth Imre,
t. ü. b. jegyző.

Takács Ferenc,
elnök.

a) A tanügyi bizottság felolvasott jelentése tudomásul vétetett. A szórványokban lakó tan-kötelesek hitoktatásáért járó óra- és fuvardijak a javaslat szerint megállapítatván, azok fedezésére missiói segély kéretik.

b) Tanügyi bizottsági értekezleten résztvevő tagok napidiját 3 koronában a közpénztár terhére megállapítja a közgyűlés.

c) Iskolalátogatási jegyzőkönyv szövege a javaslat szerint elfogadtatik s 1000 példányban kinyomatása a közpénztár terhére elrendellettik.

d) Végül a tanügyi bizottságnak a tanítási eredmény osztályozásának módosítására vonatkozó biz. javaslatot mellőzi a közgyűlés, mert a javasolt osztályozás más egyházmegyékbe pályázásnál esetleg tanítóink hátrányára szolgálna.

77. sz. A királydaróci egyházközség megerősítés végett beterjeszti új lelkészi díjlevelét a vonatkozó presbyteriumi és egyházközségi közgyűlési jegyzőkönyvi kivonatokkal.

A királydaróci lelkészség új díjlevelét, mely az eddigi érvényben levő új díjlevélétől csak abban különbözik, hogy a 45 köből rostált kétszeres szemes élet helyett köblönként 14 koronát számítva 630 korona készpénz megváltási árat tartalmaz, egyházmegyei közgyűlésünk jóváhagyja s felsőbb megerősítés végett az egyházkerületre felterjeszti.

78. sz. Királydaróc megerősítés végett beterjeszti 1911. évi egyházi adókivetését.

A királydaróci egyház beterjesztett adókivetését, melyben 315.94 K pénzdó mellett 3129.60 K értékű szolgálmány úgy rovatott ki, hogy vagyoni különbség nélkül minden igával bíró egyháztag 8 igás napszámot s minden igával nem bíró 6 gyalog napszámot szolgál, — a beterjesztett pre-byteriumi és egyházközségi közgyűlési határozatok alapján egyházmegyei közgyűlésünk jóváhagyja és megerősíti.

79. sz. A királydaróci ref. egyházközség a 122—1910. számú egyházkerületi végzés alapján iskoláját az államnak átadta, az erre vonatkozó szerződést megkötötte, egyben jelenti, hogy a tanítást iskolájában 1911. szept. 1-én beszüntette. Kéri ezeknek tudomásulvételét.

Mivel az egyházközség az államkincstár között létrejött szerződés a VI. t.-c. 8. §-ának, valamint az államosítást engedélyező egyházkerületi határozatnak mindenben megfelel, egyházmegyei közgyűlés hozzájárul, hogy a királydaróci egyházközség felekezeti iskoláját beszüntette, iskolaépületét az államnak örökbérletbe adhassa, az erre vonatkozó szerződést pedig jóváhagyja.

80. sz. A királydaróci ref. egyházközség kéri, hogy mivel felekezeti iskoláját beszüntette, a régi kántortanítói díjlevél helyezzessék hatályon kívül, a kántortanító javadalmát képező földjövedelem pedig részben a kántori fizetés fedezésére, részben az egyházi vagyonalap növelésére legyen fordítható.

Egyházmegyei közgyűlés a királydaróci kántortanítói díjlevelet hatályon kívül helyezi, egyben megengedi, hogy a kántortanító javadalmát képező földjövedelme az egyházi vagyonalap növelésére fordíttassék.

A betérjesztett énekvezéri díjlevelet azonban nem hagyja jóvá, mivel a temetési stóla aránytalanul csekély összegben van megállapítva. Éppen azért utasítja egyházközséget, hogy 150 korona orgonista-kántori díj és az egyházkerületben szokásos stólával állapítsa meg a díjlevelet s megerősítésre újból terjessze fel.

81. sz. Dr. Falussy Árpád 9—1911. kgy. sz. a. bejelentett indítványa be nem terjesztetvén,
ezuttal nem tárgyalható.

82. sz. Az irinyi egyház megerősítés végett betérjeszti új lelkészi díjlevelét az egyházközségi közgyűlés vonatkozó jkvi határozataival.

Az irinyi lelkészség új díjlevelét — melyben a terményjárandóságot szolgáltató párbér,

valamint a szolgálmányok helyett azok megváltási árúul meghatározott pénzösszeg van felvéve — csak azon, a régi díjlevelben foglalt megjegyzés pótlásával, hogy a lelkészi földek adóját az egyház fizeti — erősíti meg közgyűlésünk és terjeszti fel felsőbb jóváhagyás végett az egyházkerületre.

83. sz. Az irinyi egyház megerősítés végett beterjeszti új kántortanítói díjlevelét az egyházközségi közgyűlés vonatkozó jkvi határozatával.

Egyházmegyei közgyűlésünk az irinyi egyházközség beterjesztett új kántortanítói díjlevelét — melyben a terményjárandóságot szolgáltató párbér és szolgálmányok helyett meghatározott pénzösszeg szerepel — azon pótlással erősíti meg és terjeszti fel jóváhagyás végett az egyházkerületre, hogy a kántortanítói földek adóját az egyház fizeti.

84. sz. A mátészalkai egyház megerősítés végett beterjeszti hétrendbeli presbyteriumi határozatát, melyekben tanítói részére díjleveleiken felül személyi pótlékot állapít meg.

A mátészalkai egyháztanács 1909. január 31-én tartott presb. gyűlés VII. sz. határozatát, melyben Borbáth Andor és Szoboszlai Piroska tanító illetve tanítónő részére személyi pótlékul évi 1—1 öl kemény tűzifa járandóságot vagyis annak 36—36 korona árát, — és az 1911. szeptember 10-én tartott presb. gyűlés III. sz. határozatát, melyben Tóth Imre tanító részére az állam által megtagadott tandíj kárpótlás fejében évi 180 koronát szavazott meg személyi pótlékul, egyházmegyei közgyűlés jóváhagyja és megerősíti.

85. sz. A hodászi egyházközség megerősítés végett beterjeszti új lelkészi díjlevelét a vonatkozó presbyteri és közgyűlési határozatokkal.

A hodászi egyházközség beterjesztett új lelkészi díjlevelét, melyben a terményjárandóságot

szolgáltató párbér és szolgálmány helyett azok megváltási árúul meghatározott pénzösszeg van felvéve: a mellékelt presbyteriumi és egyházközségi közgyűlési határozatok alapján egyházmegyei közgyűlés megerősíti s felsőbb jóváhagyás végett az egyházkerületre felterjeszti.

86. sz. A hodászi egyházközség megerősítés végett beterjeszti új kántortanítói díjlevelét a vonatkozó presb. és egyházközségi közgyűlés határozatokkal.

A hodászi kántor-tanítótság beterjesztett új díjlevelét, — mely a régivel szemben azon előnyös változást mutatja, hogy benne a terményjárandóságot szolgáltató párbér és a szolgálmány helyett azok megváltási árúul bizonyos pénzösszeget tartalmaz — e. m. közgyűlés a mellékelt presb. és egyházközségi határozat alapján jóváhagyja s felsőbb megerősítés végett az egyházkerületre felterjeszti.

87. sz. A hodászi egyházközség megerősítés és jóváhagyás végett beterjeszti az Egyházi törvény III. c. 13. §-a alapján készített 1911. évi adókimutatását s az azt elfogadó presb. és egyházközségi közgyűlési határozatokat.

Egyházmegyei közgyűlés a hodászi egyház beterjesztett adókimutatását — minthogy a kirótt adóösszeg az egyházközség szükségleteinek fedezésére távolról sem elégséges — jóvá nem hagyhatja.

88. sz. A járm-i egyházközség II. tanítói díjlevelét szabályszerűen kiállítva megerősítés végett újból beterjeszti.

A járm-i egyházközség II. tanítói állásának díjlevelét — minthogy alaki s tartalmi tekintetben megfelelő — egyházmegyei közgyűlés jóváhagyja s felsőbb megerősítés végett az egyházkerületre felterjeszti.

89. sz. A járm-i egyháztanács megerősítés és felsőbb jóváhagyással kéri ellátni a nevezett egyházközségben félszázad óta fennálló azon gyakorlatot, mely szerint bármily egyházi

építkezésnél az igával bíró egyháztagek annyi ígás és az ígával nem bírók annyi gyalognapszámot tartoznak szolgálni minden megkülönböztetés nélkül, amennyi az építkezéshez szükséges.

Az egyházközség kérvénye azzal adatik vissza, hogy esetről esetre kérheti a szolgálmány kirovásának megerősítését.

90. sz. A szaniszlói egyházközség megerősítés végett heterjeszti kántor-tanítói díjlevelét.

A szaniszlói kántor-tanítóság új díjlevelét — mivel értéke az eddigi díjlevel értékénél nem kevesebb s főként azon előnyös változást foglalja magában, hogy a terménybeli járandóság és szolgálmány meghatározott pénzértékben van benne felvéve — egyházmegyei közgyűlésünk jóváhagyja s felsőbb megerősítés végett az egyházkerületre felterjeszti.

91. sz. A bórvelyi egyházközség megerősítés végett heterjeszti II. tanítói állomásának díjlevelét.

A bórvelyi II. tanítóság díjlevelét egyházmegyei közgyűlésünk megerősíti azzal, hogy a díjlevel 1. pontjában kitüntetett 176 kor. készpénz személyi pótléknak tekintendő s ily értelemben való megerősítés céljából az egyházkerületre felterjeszti.

92. sz. Ilk megerősítés végett heterjeszti lelkészi díjlevelét.

Az ilki lelkészség heterjesztett díjlevele az eddigi díjlevelnek teljesen megfelelően, egyházmegyei közgyűlés megerősíti s felsőbb jóváhagyás végett az egyházkerületre felterjeszti.

93. sz. Ópályi felsőbb egyházhatósági jóváhagyás végett heterjeszti 7 drb adás vételi szerződését s az eladást elvben névszerinti szavazással kimondó presbyteri és egyházközségi közgyűlési s a már foganatosított eladást elfogadó presb. és egyházközségi közgyűlési határozatokat.

Egyházmegyei közgyűlésünk az ópályi ref. egyházközség külső ingatlanának beltelkek céljára való kifarcellázását és eladását elvben névszerinti szavazással kimondó 1909. augusztus 8-án illetve 15-én tartott presbyteriumi, illetve egyházközségi s a már fogantatosított eladást elfogadó 1911. szeptember 17 illetve 24-én tartott presbyt illetve egyházközs. közgyűlési határozatait jóváhagyja és megerősíti az alábbi 7 rendbeli adás-vételi szerződést, melyek szerint az ópályi ref. egyházközség örök áron eladja:

1. az ópályi 100. sz. tkvi betétben vázrajz szerint 2603/1 - b, 2604/1, 2604/2—a., 2605/2., 2605/3—a h. r. számokat nyert s 325 □-öl területű ingatlant Szilágyi József és neje Bartha Juliánna ópályi lakosoknak 950 K vételárért;

2. az ópályi 100. sz. tkvi betétben felvett s vázrajz szerint 2604/3—6., 2605/4—6. és 2605/5—a. h. sz. nyert 381 □-öl területű ingatlan részleteket Varga Ferenc és neje Kozma Linka ópályi lakosoknak 1300 K vételárért;

3. az ópályi 100 sz. tkvi betétben felvett s vázrajz szerint 2605/5—b. és 2605/6—a. hr. számokat nyert 380 □-öl területű ingatlant Varga Lajos és neje Baksai Erzsébet ópályi lakosoknak 1300 K vételárért;

4. az ópályi 100 sz. tkvi betétben felvett s vázrajz szerint 2605/6—b. és 2605/7—a. hr. számokat nyert 368 □-öl területű ingatlant Gyöngyös Miklós és neje Szender Mártha ópályi lakosoknak 1300 K vételárért;

5. az ópályi 100 sz. tkvi betétben felvett s vázrajz szerint 2605/7—b. h. r. számot nyert 240 □-öl területű ingatlant Szabó Károly és neje Szikszai Zsuzsánna ópályi lakosoknak 800 K vételárért;

6. az ópályi 100 sz. tkvi betétben felvett s vázrajz szerint 264/2—b., 2604/3—a., 2605/3—b. és 2605/4—a. hr. számokat nyert s 410 □-öl területű ingatlant Rácz István és neje Kállai Rozália ópályi lakosoknak 1400 K vételárért;

7. az ópályi 100 sz. tkvi betétben felvett s vázrajz szerint 2605/1 hr. számot nyert 1000 □-öl területű ingatlant Frisch Adolf és neje Grünfeld Róza ópályi lakosoknak 4000 K vételárért.

Egyszersmind felsőbb megerősítés végett közgyűlésünk e 7 rendbeli adás-vételi szerződést, presbyteri és közgyűlési határozatokat és vázrajzokat az egyházkerületre felterjeszti.

94. sz. A vitkai ref. egyház megerősítés végett újolag beterjeszti az egyházmegyei közgyűlés 37/911. sz. a. már tárgyalta csere szerződését.

Mivel az egyházmegye határozatában kifogásolt hiányok nem pótolttak, egyházmegyei közgyűlés csere szerződést nem hagyja jóvá.

95. sz. Gencs jóváhagyás végett beterjeszti óvoda céljára történt telekvásárlásra vonatkozó adás-vételi szerződését s ezen vásárlás költségeinek fedezésére 260 K kölcsön felvételének engedélyezését kéri.

Egyházmegyei közgyűlés a gencsi egyház adás-vételi szerződését jóváhagyja s hozzájárul ahhoz, hogy az egyházközség az óvoda céljára megvásárolt telekrész vételárának fedezésére 260 K kölcsönt felvehessen. Mely intézkedés felsőbb jóváhagyás céljából az egyházkerületre felterjesztetik.

96. sz. A gencsi egyházközség megerősítés végett beterjeszti a következő

Alapítványi oklevelet:

Én Kardos Lipót nagykárolyi lakos, gencsi földbirtokos, Szatmárvármegye törvényhatósági bizottságának és Gencs község képviselőtestületének virilis tagja, Nagykároly város képviselőtestületének választott tagja, adom tudtára mindenkinek, akiket illet, a következő elhatározásomat:

1. Istentől nyert földi javaimért az Urnak hálát adván, egyszersmind Gencs község nemes, magyar, református lakosságához való hajlandóságomat tanusítani akarván: alapítványt

teszek, melynek kamatjait egy gencsi születésű és illetőségű tanuló fiu ösztöndíjjul élvezze.

2. Ezen alapítványom minden időre „Kardos Lipót gencsi alapítványa” címét viselendi és alapját az ezennel készpénzben lefizetett 1000 K, azaz: Egyezer korona képezi.

3. Alapítványom kezelését a gencsi nemes, magyar, Református Egyházközség presbyteriumára bizom, elvárván a nemes testülettől, hogy azt mindenkor biztosan megőrizni és gyümölcsöztetni fogja.

4. Alapítványom kamatjait évenként, egy összegben, egy gencsi születésű és illetőségű magyar, református tanuló fiúnak adományozom, aki valamely középiskolában, gyakorlati szakiskolában, vagy főiskolában tanul, jó viseletű és tanulmányait szorgalmasan, jó eredménnyel végzi s ily módon az előttem nagyrabecsült Gencs községnek diszére válik.

5. Az ösztöndíjadományozás jogát, amíg az Uristen élni enged, magam fogom gyakorolni; — halálom után ez az adományozási jog Kardos Aurél nagykárolyi lakos fiamra fog szállni; — fiam halála után az adományozási jog a nagykárolyi Református Egyházmegye Esperesére száll.

6. Az ösztöndíj élvezetére a gencsi Református egyház lelkésze fog két érdemes fiut kijelölni, akiknek kérvényeit hozzáam juttatja s akik közül egyet fogok jutalmazni.

7. A pályázati kérvényeket az év július havában kell a gencsi református lelkész hivatalhoz benyújtani; — azt a körülményt, hogy a pályázó Gencs községben született és községi illetősége is ott van: a kérvényre vezetendő bizonyítvánnyal a községi előljáróság igazolja; — azt pedig, hogy a pályázó református vallású, jó viseletű és jó tanuló: a kérvényhez csatolt iskolai bizonyítvánnyal kell igazolni; — a pályázati kérvényeket július hó utolsó napján a lelkész hozzáam, illetve jogosított utódomhoz juttatja és a pályázók közül az érdemesebbeket papi lelkiismerete szerint fogja kijelölni.

8. Az egyszer elnyert ösztöndíj élvezetében az illető tanuló iskolái végeztéig megmarad, ha az ahhoz kötött feltételeknek mindvégig megfelel; — de ha tanulmányait nem jó eredménnyel folytatja, vagy erkölcsi viselete kifogás alá esik, akkor az ösztöndíjat tőle meg kell vonni; — ebből a célból az illető minden év július hónapjának első felében iskolai bizonyítványát a lelkésznek bemutatja; — ha a bizonyítvány a feltételeknek megfelel, akkor azt a lelkész egyszerű jelentéssel, tu-

domásulvétel céljából nekem, illetve jogosított utódomnak bemutatja; — ha azonban a bizonyítványt azt tanúsítja, hogy az illető tanuló az ösztöndíj élvezetére már nem érdemes, akkor a bizonyítványról a lelkész másolatot készít és azt nekem, illetve jogutódomnak megküldi s annak alapján fogom, illetve fogja utódom az ösztöndíjat megvonni és arra új pályázatot hirdetni; — de ha a körülmények indokolják, kivételesen még egy évig a gyenge tanulót is, az ösztöndíj élvezetében meghagyhatom, illetve jogutódom meghagyhatja.

9. Ha valamely évben az ösztöndíjra pályázó nem jelentkeznék, vagy a pályázók a feltételeknek nem felelnének meg s ez okból a díj kiadható nem lenne: akkor az azon évi kamatokat az alaptőkéhez kell csatolni s a következő évben már az így megnövekedett tőke kamatait kell a nyertes tanulóknak kifizetni.

10. Az alaptőkét a gencsi Református egyház presbyteriuma, az egyházi közvagyonra érvényes törvények szerint való felelősség mellett fogja kezelni, biztosan megőrizni, gyümölcsöztetni és arról évenként rendszeren számadást készíttetni.

Ezen alapítványi levelemnek egy példányát magamnak tartom, egy eredeti példányát a Gencsi Református Egyház levéltárában, egyet a Nagykárolyi Református Egyházmegye hatóságánál, egyet a Tiszántúli Református Egyházkerület hatóságánál, egyet a Magyar Királyi Közoktatásügyi Minisztériumnál helyezek el, tisztelettel és bizalommal kérve mindezen hatóságokat, hogy ezen szerény alapítványomat szívesen fogadni, megőrizni, gyümölcsöztetni, rendeltetésére fordítani és ellenőrizni méltóztassanak.

Kelt Gencsen, 1911. évi augusztus hó 20-án.

Előttünk:

Elekes Sándor,
bíró.

Kardos Lipót.

Néma Lajos, (P. H.)
jegyző.

Jelen alapító-levél a gencsi ref. egyház presbyteriumának 1911-ik év augusztus hó 20-án tartott gyűlésében felolvastatott, az alapítványt a presbyterium elfogadta s az egyházkerületi

szabályrendelet értelmében a felelősség terhe alatt kezelésbe vette.

Gencs, 1911 szeptember hó 14-én.

Sebestyén Vince,

egyháztanács jegyzője.

(P. H.)

(P. H.)

Récsey Sándor,

ref. gondnok.

Kalmár Ferenc,

ref. lelkész.

Megrősítette a nagykárolyi ref. egyházmegye 1911 október 11-én Matészalkán tartott közgyűlésében 96. sz. a.

(P. H.)

Berey József,

esperes.

A nagykárolyi ref. egyházmegye közgyűlése a „Kardos Lipót gencsi alapítványa“ beterjesztett oklevelét — melyet a gencsi egyháztanács 1911. aug. 20-án tartott gyűlésében elfogadott — megerősíti s egy példányát a gencsi egyházközség, egyet a nagykárolyi ref. egyházmegye, egyet a tiszántuli egyházkerület levéltára részére, egy példányát pedig a nagymélt. vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz felterjeszti. Egyszersmind a fentkölt gondolkozásu alapító nemes áldozatkészségeért jegyzőkönyvében hálás köszönetét felezi ki s ezt részére jegyzőkönyvi kivonatban megküldeni határozza.

97. sz. Az ópályi ref. egyházközség beterjeszti a lelkészi belsőségen építendő istálló költségvetését jóváhagyás végett.

A beterjesztett költségvetés szerint 2165 K 24 fillérben megállapított építkezést az egyházmegyei közgyűlés engedélyezi.

98. sz. Az ópályi ref. egyházközség felsőbb megerősítés végett beterjeszti a vonatkozó presb. és egyházközségi határozatokkal együtt azon nyilatkozatot, melyben az ópályi ref. egyházközség mint tkvi tulajdonos kötelezi magát és jogutódait, hogy az ópályi 100. sz. tkvi betétben 2605/1. hrsz. ingatlanon a vasuti pályától a törvényes tűzbiztonsági határon belül a jelzett ingatlant megvásárolt Frisch Adolf és neje Grünfeld Róza által épített házban, mellékhelyi-égekben s ott levő kész-

letekben a vasut üzeme folytán okozható mindennemű károk megtérítése iránti igényről lemondanak s e lemondást mint szolgalmat telekkönyvileg feljegyeztetni engedik.

Egyházmegyei közgyűlés az ópályi egyház által beterjesztett nyilatkozatot a mellékelt presb. és egyházközségi közgyűlési határozatok alapján megerősíti és tetsőbb jóváhagyás végett az egyházkerületre felterjeszti.

99. sz. Az olcsvaapáti-i ref. egyház kérelmezi az általa építeni tervezett egy tanterem és két tanítói lakás építésének engedélyezését.

Az egyházmegyei közgyűlés az olcsvaapáti-i ref. egyház által tervezett és az egyháztanács és egyházi közgyűlés által szabályszerűen hozott határozatokkal megállapított egy tanteremből és két tanítói lakásból álló iskolaépületnek a benyújtott tervezet szerinti felépítését és arra az egyház erdejében levő 1620 koronára becsült fa értékének, valamint a száraz malomból kikikerülő 800 korona értékű használatos fának felhasználását engedélyezi.

Egyben utasítja folyamodó egyházat, hogy az iskolai tökesegély és a tervezett kölcsön ki-
eszközlése tárgyában szabályszerűen járjon el.

100. sz. Tárgyaltatott az ópályi egyházközség kérelme, melyben az iskola építési költségének fedezésére szükséges pótlódó kivetésének jóváhagyását kéri.

Az l. t. c. 43. §-nak megfelelő jegyzőkönyvi kivonatokkal igazolt kivétési naplót 4934 K 81 f végösszegben megerősíti egyházmegyei közgyűlés.

101. sz. Olcsvaapáti megerősítés végett beterjeszti az 1911. szeptember 17-én tartott presb. és 1911. szeptember 24-én tartott egyházközségi közgyűlés azon határozatát, melyben az egyházközség erdejének kiirtását és a levágott fának az iskola építésre való értékesítését mondta ki.

Egyházmegyei közgyűlés jóváhagyja az olcsvaapáti-i egyházközségnek az 1911. szeptember 17-én tartott presb. gyűlésében 4. sz. a. hozott

s 1911. szeptember 24-én egyházközségi közgyűlésileg is elfogadott határozatát, hogy az olcsvaapátii 291. sz. tkvi betétben 2448. és 2272. hrsz. 2 kat. hold és 734 □-öl területű, tulajdonképen már letarolt és kitermelt területen még fennálló s 1620 koronára becsült 107 drb tölgy és szilfa az iskolaépítés céljaira kiirtassék és értékesíttessék.

102. sz. Királydaróc vagyonleltárát esperes jelentése alapján megerősíti.

103. sz. Szabó Lajos domahidai lelkész orvosi bizonyítvány alapján engedélyt kér egy évi káplántartásra, mivel munkaképtelen.

Szabó Lajos domahidai lelkész szolgálatképtelensége megállapítván, a káplántartás egy évi időtartamra elrendeltetik.

104. sz. Tárgyaltatott Mauritz Árpád kérelme, melyben az országos nyugdíjintézetbe való belépési díj fedezetére a közpénztárból kiutalt segélyt részére — aki már ez évben itt szolgált — folyósítani kéri.

Egyházm. közgyűlés Mauritz Árpád részére itt töltött idejének megfelelő összegben a közpénztári segélyt megszavazza.

105. sz. Horváth Sándor hodászi tanító kéri, hogy a hodászi ref. egyházközség köteleztessék el a tanítói lakáson történt átalakítás költségeinek megtérítésére, mely átalakítást az egyházmegyei közgyűlés 91/1910. számú határozatával elrendelt.

Egyházmegyei közgyűlés elkötelezi a hodászi egyházközség gondnokát, hogy 8 nap alatt térítse meg a kérelmező tanítónak az átalakításnál felmerült költséget az azt igazoló nyugta ellenében.

106. sz. Szigethy Gyula gebei lelkész a 24/1911. sz. a. tárgyalt ügyben újabb határozatot kér,

Mivel ezen ügy az őszi egyházkerületi gyűlésen nyer elintézészt, határozat hozatala felesleges.

107. sz. Szabó Miklós királydaróci lelkész kéri annak kimondását, hogy tagja az egyházmegyei lelkészi gyámintézetnek.

Kérése nem teljesíthető, mivel eddig a tagokat terhelő semminemű kötelezettséget nem volt hajlandó magára vállalni.

108. sz. Havas Gyula börvelyi lelkész bejelenti, hogy a lelkészi jávadalomhoz tartozó 735 □-öl területen szőlőt és gyümölcsfát ültetett. Kéri, hogy ez — mint hasznos beruházás — javára előjegyeztessék.

Egyházmegyei közgyűlés a bejelentést tudomásul veszi, az eszközölt beruházást kérelmező lelkész javára előjegyzí azon megjegyzéssel, hogy a beruházás értékelése a megváltás szükségessé váltakor fog megállapíttatni.

109. sz. Havas Gyula börvelyi lelkész a Ladányi Endre volt géresi lelkészért vállalt kezessége folytán a gyámintézeti kölcsönösszeg s kamatainak visszafizetését, illetve behajtását szorgalmazza.

A kérvényben kifejtett azon indok alapján, hogy az egyenes adóstól a kölcsön be nem hajtható, kérvényező azon ajánlatát, hogy a Ladányi Endre kölcsön és kamat tartozását felerészben már most visszafizetni hajlandó, a közgyűlés elfogadja. Egyben felhatalmazza e. m. ügyészt, hogy a Ladányi Endre gyámintézeti tőke- és kamatkövetelés másik fele részét Mauritz Árpád kezesen peres vagy peren kívüli úton behajthassa. Azon esetben, ha a kölcsönkötvényből a készfizető kezeség megállapítható, a kérvényező szavatosságát ezen másik felerész tőke- és kamatkövetelés tekintetében kérvényezővel szemben is fenntartja.

110. sz. Özv. Buzás Lajosné Ilona nevű leánya részére a gyámdíj kiutalását kéri.

Közgyűlés a kérelmet teljesíti.

111. sz. Molnár Károly elválasztott gebei tanító kéri,

hogy költözési költségének megtérítésére köteleztessék el a választó egyházközség.

Mivel nevezett állásáról lemondott, kérvénye a napirendről levétetett.

112. sz. Földvári Károly hodászi lakos kérvénye pótlás végett visszaadatott s a gyűlésre nem érkezett be.

Tárgyalása a jövő gyűlésre marad.

113. sz. Olvastattak a domahidai ref. egyházközség egyháztanácsának és közgyűlésének a temetői földek megmunkálására nézve hozott határozatai.

Egyházmegyei közgyűlés az egyházi közgyűlés határozatával szemben az egyháztanács határozatát erősíti meg.

114. sz. Olvastatott a javaslatlétel céljából megküldött orsz. lelk. nyugdíj-ügyrend tervezete.

Egyházmegyei közgyűlés az előadó által javasolt módosításokkal fogadja el a bemutatott tervezetet.

115. sz. Tárgyaltatott a „Nagykárolyi ref. egyházmegyei tanító-egyesület”-nek a tanítói fizetés rendezése ügyében az egyházkerületi közgyűléshez beadott kérvénye.

Egyházmegyei közgyűlés a kérelem jogosultságát teljesen méltányolja, ahoz a maga részéről hozzájárul s pártolólág leterjeszti az egyházkerületi közgyűléshez.

116. sz. Tárgyaltatott a „Nagykárolyi ref. egyházmegyei tanító-egyesület”-nek az egyházkerületi közgyűléshez intézett azon kérelme, melyben garanciát kér arra nézve, hogy ha a tanító vagy az iskolaszéki elnök a nt. esperes ur 338—1911. számú körlevelében közölt püspöki rendelet betartásából anyagi kárt szenvedne, azért az egyházkerületi pénztárból, vagy más forrásból kárpótoltassék.

Egyházmegyei közgyűlés bár tudatában van annak, hogy a szóbanforgó rendeletben jelzett jogok megvédésére az egyházi felsőbb hatóság mindent megtesz és nem engedi, hogy abból

kifolyólag bárki is anyagi kárt valljon, de a kérdés tisztázása és a kedélyek megnyugtató céljából a kérvényt felterjeszti az egyházkerületi közgyűléshez.

117. sz. Tárgyaltatott a püspöki hivatalnak az anyakönyvi kiadványozás csökkenése miatt kárt szenvedő lelkészek kárpótlása tárgyában javaslat felterjesztését elrendelő körlevele. (4389—1911.)

Közgyűlés hozzájárul előadó azon indítványához, miszerint minden 1000 (ezer) lélek után legalább 100 (száz) kor. kárpótlás kérendő az államtól.

118. sz. Tárgyaltatott a javaslatétel céljából megküldött egyházlátogatási jegyzőkönyv-minta.

Közgyűlés hozzájárul előadó javaslatához, miszerint, mivel az eddig használatos egyházlátogatási jegyzőkönyv egészen megfelel a kívánalomnak, az újonnan készült tervezet a sok felesleges kérdések halmaza miatt mellőzendő.

119. sz. Olvastatott a szatmárnémeti-i ref. tanítónőképző intézet képesítő vizsgálatairól szóló jelentés.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi.

120. sz. Tárgyaltatott a belkörü tűzbiztosítás tervezete.

Mivel a belkörü tűzbiztosítás kockázat kizárásával szép anyagi nyereséggel biztat, annak mielőbbi életbeléptetését közgyűlés kívánatosnak tartja.

121. sz. Tárgyaltatott az egyházkerület „Szabályrendelet a lelki gondozás teljesítéséről“ című tervezete.

Mivel szabályrendelet a vallásos buzgóság intenzívebbé tételére vonatkozik, közgyűlés óhajtja annak életbeléptetését.

122. sz. Előterjesztetnek Szobonya József és nejének a jármi-i egyház részére történt adományozás ügyiratai.

Miután azon akadályok, melyek a múlt évi tavaszi közgyűlésen a kérelem feletti határozat-

hozatal ellen felhozottak még ma is fenforognak: egyelőre a kérelem tárgyában érdemlegesen határozatot hozni nem lehet.

123. sz. Az érdengelegi ref. egyház bemutatja a lelkészlak és toronyépítési tervrajzát és költségvetését.

Közgyűlés az előadó által jelzett módosítással az építkezést engedélyezi.

124. sz. Tárgyaltatott az érdengelegi ref. egyház telekeladási ügye.

Mivel az eladás az egyházra nézve előnyös, közgyűlés a szerződést jóváhagyja s az egyházkerületre felterjeszti.

125. sz. Érdengeleg ref. egyházközség közalapi töke-ségélyért folyamodik.

Bár ezidő szerint segély nem folyósíttatik, közgyűlés a kérvényt pártolóan felterjeszti.

Hitelesítettett Mátészalkán, 1911 okt. 16-án.

Berey József,
esperes.

Kincses István,
lelkészi főjegyző.

Bányay Endre,
vil. t. bíró.

Deme Kálmán,
e. m. v. főjegyző.

Király István.

Birósági ügyek.

126. sz. Feddés végrehajtása.

127. sz. Szobonya József feddésre ítéltetett.

128. sz. Kovács János feddésre ítéltetett.

129. sz. Gebei adófelelbezés elintéztetett, többi ügyek tárgyalhatók nem voltak.

Melléklet.

A számvevőszék jelentése az elkésve beadott
1910-ik évi
egyházgondnoki számadások
s az 1911-ik évi
egyházi költségelőirányzatokról.

Folyószám	Egyház neve	Számadás 1910.				Magtár	
		Bevétel	Kiadás	Marad	Egyh. fen- tartási alap	Termény	Pénz
1	Olesva	1350·75	2617·33	884·42	3000·—	—	3058·85
2	Kaplony	4571·32	3976·18	595·14	4027·88	—	—
3	Géres	6711·24	6429·64	281·60	1538·34	—	—
4	Hodász	8753·32	7826·08	927·24	—	R. 20 k.	—
5	Mátészalka	19150·09	15605·07	3545·02	31505·88	R. 145 k.	—
6	Szamosszeg	10923·49	9305·30	1618·19	—	—	—
7	Kismajtény	—	—	—	—	B. 107 k.	—

K ö l t s é g e l ő i r á n y z a t 1911.					
Fedezet	Szükséglet	Maradvány	Hiány	Tartozás	Tiszta vagyon állapot
8830·48	8830·48	—	—	10424·00	62641·41
4222·38	3861·40	360·98	—	—	27397·02
6937·24	7784·82	—	847·58	19754·38	58273·58
6711·45	9899·36	—	3187·91	20000·—	78109·42
16326·92	16326·92	—	—	12891·76	144284·46
17884·61	17884·61	—	—	22 400 K	171308·19
6632·46	5385·07	1247·39	—	8000 K	99353·79

Torday Károly.

1851—1911.

Néptanító volt, és pedig a javából. Kántornak meg épen kiváló. Kellemes hangjában gyönyörködött, energikus vezetése mellett pedig szépen énekelt a gyülekezet. Egész kapitulációt töltött az egyház és iskola szolgálatában. 1871 és 1911 között épen 40 év terül el.

Azok közé a mindig tiszteletre méltó jellemek közé tartozott, kik a tanítói állásnak tekintélyt, tiszteletet tudtak szerezni s a lelkész és tanító közötti jóviszony ápolásából lelkiismereti kérdést csináltak, olyan fontos, az egyház java s a belhivatalnoki állás tekintélye tisztessége érdekében olyan elengedhetlen kötelességnek ismervén azt, melynek érdekében semmi áldozat nagynak nem nevezhető. Kötelességtudását kiválóan jellemzi azon körülmény, hogy iskoláját egész az utóbbi időkig mindig kitünő színvonalon tartotta; igen ügyes, gyakorlati módszerével kevés eszközzel sokat elért; ambícióját helyezte abban, hogy társai mögött ne maradjon s hatásai meglegedését kiérdemelje. Pedig a tanításhoz, pályájához sohasem fülött a lelke. Többre, nagyobbra vágyott, mint aki érezte nem közönséges tehetségét. S épen ez volt életének egyik tragikuma: sohasem volt meglegedett. Pályáját derékon kettétörtnek tartotta, lelke visszasírt örökké az ős kollégiumba, folytatni félbeszakadt tanulását. S minő irónia a sorstól? Visszakerül csakugyan az alma mater falai közé, de mikor? milyen körülmények közt? Hatvan éves korában, mint üldözött vad, kényszerítve a közökt miniszter öreg tanítókat típró ukáza által, hogy szemfedelet szerezzen magának az oklevélben.

A szomoru nevezetességű Ökörítón született 1851 nov. 20., Torday József és Ilyés Kharitás szüléktől. Elemi iskoláit otthon végezte. Hogy vágyott tanulni, a nagy családú szülék, különösen tanítója Elek Lajos buzdítására, költséget nem kímélve, a debreceni főiskolába vitték, hol a hat gymn. osztályt elvégezte. Beiratkozott a hetedik osztályba, akkoriban első éves bölcsészetre is, azonban két hónapi tanulás után a nagykárolyi református egyház kisebb fitanítói állomására ment oly szándékkal, hogy egy évi tanítóskodás után visszatér folytatni tanulmányait. Fátuma azonban másként intézkedett. Három évi

működés után 1874-ben a fábiánházai reform. egyházba távozott, onnan pedig 1880-ban, a börvelyi kántor-tanítóságot foglalta el, melyet köztisztelő s szeretetben harminc esztendeig töltött be. Egész nemzedéket nevelt fel ez idő alatt s az ismert nehéz munkakörben is megőrizte egész az utolsó évekig hollóhaját, jó kedélyét. Családot nem alapított, özvegy nőlesterve vezette háztartását. Az élete legvége. utolsó esztendeje már lassu haldoklás volt. Az elmozdittatás keserű gondolata nyugtalanította, izgatta folyvást s mikor végre szabadulni akarva a kétséges helyzetből, az oklevél megszerzését elhatározta s kiszzenvedte két hónapon át Debrecenben való tartózkodása alatt az oklevél megszerzésének minden kinjait, hazajött meghalni, hogy a magával hozott tanítói oklevéllel, mint szemfedéllel, letakarjuk az izgalmaktól összelőrt testét.

Temetése nagyszámu közönség részvétele mellett aug. 22-én történt. Gy. Kovács József nagykárolyi segédlelkész tartott felette a templomban orációt, a sirnál pedig Juhász Elek fábiánházai és Lukács Mihály nagykárolyi tanítók, kartársai vettek tőle érzékeny búcsut a pályatársak nevében.

Megkönnyezte az egész gyülekezet, egy hű munkást, jellemes férfit, önzetlen barátot veszítettünk benne. Az igaznak emlékezete legyen áldott!

TARTALOM.

		Oldal.
64. sz.	Ima és megnyitás	4
65. „	Megalakulás	4
66. „	Távollevők igazolása	4
67. „	Jegyzőkönyv hitelesítők	5
68. „	Esperesi jelentés és abból kifolyólag	5
	a) Dr. Baltazár Dezső püspök üdvözlése	8
	b) Részvét báró Bánffy Dezső halála felett	9
	c) Gebei 6000 korona újabb kölesön	9
	d) Lelkészek és tanítók megerősítése	9
	e) Tanítók eskütétele	9
69. sz.	Rendkívüli államsegély kérvények	9
70. „	Ref. segélyegyleti „	10
71. „	Közalapi segély „	10
72. „	Népiskolai tőkesegély „	10
73. „	Gusztáv Adolf egylethez „	11
74. „	Pénzszekrény vétel közpénztár részére	11
75. „	Számvevőszék jelentése	11
76. „	Tanügyi bizottság jelentése és ebből kifolyólag	12
	a) Szórványokban vallástanítás	16
	b) Tanítók napidijai	16
	c) Iskolalátogatási jegyzőkönyv	16
	d) Tanítás eredménye osztályoztatik	16
77. sz.	Királydaróci lelkészi díjlevél	16
78. „	„ adókivetés	16
79. „	„ iskola államosítás és telek átadás	17
80. „	„ kántori díjlevél	17
81. „	Dr. Falussy Árpád indítványa	17
82. „	Irinyi lelkészi díjlevél	17
83. „	„ kántortanítói díjlevél	18
84. „	Mátészalkai személyi pótlék	18
85. „	Hodászi lelkészi díjlevél	18
86. „	„ kántori „	19
87. „	„ új adókulcs	19
88. „	Jármí-i tanítói díjlevél	19
89. „	„ napszám kivetés	19
90. „	Szaniszlói kántortanítói díjlevél	20

	Oldal.
91. sz. Börvelyi II. tanítói díjlevél	20
92. „ Ilk lelkészi díjlevél	20
93. „ Ópályi telekeladás	20
94. „ Vitkai csereszerződés	22
95. „ Genes telekhely vétel	22
96. „ Genes alapítványi oklevél	22
97. „ Ópályi istállóépítés	25
98. „ Ópályi tüztávlat	25
99. „ Olesvaapáti tanterem és tanítói lakás építése	26
100. „ Ópályi pótdó kivetés	26
101. „ Ópályi erdőeladás	26
102. „ Királydaróci vagyonleltár	27
103. „ Szabó Lajos káplántartása	27
104. „ Mauritz Árpád kérvénye	27
105. „ Horváth Sándor kérvénye	27
106. „ Szigethy Gyula „	27
107. „ Szabó Miklós „	28
108. „ Havas Gyula „ beruházás	28
109. „ „ „ „ Ladányi adósság	28
110. „ Buzás Lajosné „	28
111. „ Molnár Károly „	28
112. „ Földváry Károly „	29
113. „ Domahidai új adó felebbezés	29
114. „ Orsz. lelkészi nyugdíj ügyrendre javaslat	29
115. „ Tanítóegylet kérvénye fizetési ügyben	29
116. „ „ 338/1911. sz.	29
117. „ Javaslat lelkészek kiadvány csökkenésére	30
118. „ Egyházlátogatási jegyzőkönyvhöz javaslat	30
119. „ Jelentés a szatmárnémeti-i tanítónőképzeőről	30
120. „ Belkörü tűzbiztosítás	30
121. „ Szabályrendelet a lelkigondozásról	30
122. „ Szobonya J. ajándéka ügye	30
123. „ Erdengeleg templom és lelkészlak építése	31
124. „ „ telekeladása	31
125. „ „ tőkeségélyért folyamodik	31

Birósági ügyek.

126. sz. Feddés végrehajtás	31
127. „ Szobonya József feddésre ítéltetett	31
128. „ Kovács János „	31
129. „ Gebei adóügyi felebbezés	31

ESPERESI JELENTÉS

a nagykárolyi ref. egyházmegye valláserkölcsi-
és anyagi állapotáról, népiskolai- és népmozgalmi
adatairól az 1910. évben.

I. Vallásos erkölcsi állapot.

1. Ünnepeken és vasárnapokon az istenitisztelek szokott pontossággal és nem hanyatló buzgalommal tartatnak meg s az eredmény kimagaslóan szép és jó 15 egyházban, jó 14-ben, kellő 4 és kielégítő 2 egyházban.

2. Vasárnap délután folyton kátémagyarázat 13, biblia-magyarázat 4, felváltva bibliamagyarázat predikációval 2, biblia-magyarázat kátémagyarázattal 13 és csak imádság 3 egyházban.

3. Hétköznapiokon istenitisztelek tartatik délelőtt és délután 1, (Börvely) csak délelőtt 17, minden délelőtt, de csak téli hónapokban 2, hetenként 5 napon délelőtt 1, négy napon délelőtt 1, három napon délelőtt 3, két napon délelőtt 3 és csak bűnbánati héten 7 egyházban.

4. Köznapi bibliamagyarázat tartatik 2 egyházban, itt is csak adventben.

5. Vallásos élet fokozására a következők történtek:

Felolvasás tartatott 5 egyházban, énekkar működik 6 helyen, jótékony egylet 1 egyházban (Nagykároly), vallásos irányu lapot járatnak 24 helyen, semmi intézkedés nem történt 8 egyházban (mult évben 12.)

6. A konfirmációhoz a növendékeket a lelkész készíti elő 24, segédlelkész 3, tanító a lelkész felügyelete alatt 8 egyházban.

7. Konfirmáció tartatik virágvasárnapon 1, nagypénteken 1, husvétkor 2, áldozó-csütörtökön 12, pünkösdi előtti vasárnapon 10, pünkösdkor 3, iskolai év végén 4, augusztusban 1, aratási urvacsorakor 1 helyen.

8. Urvacsorával élők száma összesen: 43,437.

9. Betegeknél az urvacsora kívánatra bármikor kiszolgáltatott 27, csak templomi urvacsora osztáskor 7 helyen. Egy egyházban (Irinny) nincs szokásban.

10. Szektáriusok és pedig nazarénus fi = 34, nő = 28, összesen 62. Baptista fi = 1.

11. Egyházi szertartást mellőzték esketésnél 2 pár, temetésnél fi = 2, nő 1 = 3.

12. Vadházasok száma 46 pár, viszázkodó házaspár száma 12.

13. Áttért hozzánk fi 6, nő 3 = 9. Kitérték tőlünk fi 17, nő 25, összesen 42.

14. Szegényekről gondoskodott 8 egyház, pénzértéke 259 korona.

15. Egyház és iskola javára adakozások:

<i>Bere:</i>	Presbyterek kenyeret és bort . . .	17.—	K	
	M. Vityi Bertalanné bort . . .	12.—	K	29 — K
<i>Börvely:</i>	Drágus István	10.—	K	
	Kiss Ferenc és neje	20.—	K	
	Hegedüs László és neje	10 —	K	
	Özv. Fodor Sándorné	300.—	K	
	Fodor Ferenc, Juliánna, Eszter	60.—	K	400.— K
<i>Dobra:</i>	Néhai Meggyesi Károly	100.—	K	
	Sógor Sándor és Gáti Zsigmond	200.—	K	300.— K
<i>Érendréd:</i>	Urvacsorához: Nagy Lajos	6.—	K	
	Szinthay Kálmán	6.—	K	
	Fényes Pál	6.—	K	
	Dr. Falussy Árpád	12.—	K	
	Veres György	6.—	K	36.— K
<i>Érkörtvélyes:</i>	Mózer József az egyház részére	600.—	K	600 — K
				Átvitel: 1365.— K

		Áthozat: 1365.— K	
<i>Fábiánháza:</i>	Lökös Miklós	50.— K	
	Ifj. Fekete Miklós	10.— K	
	Dobronyi Miklósné	80.— K	
	Frigy Miklósné	5.— K	
	Kiss István	2.— K	
	Molnár Bálint	10.— K	
	Szilágyi Gusztáv	1.— K	
	Község adománya	240.— K	398.— K
<i>Gebe:</i>	Dr. Serly Gusztávné	10.— K	
	Harsányi Testvérek urasztalához		
	bort	18.— K	
	Kiss Lajosné urasztali ken-		
	dőt	6.— K	34.— K
<i>Gencs:</i>	Egyesek urasztalához kenye-		
	ret	12.— K	12.— K
<i>Géres:</i>	Urvacsorához kenyeret és bort id.		
	Nagy Sándorné, Miskolczi Ferenc,		
	Oláh Zsigmond, Kató Lajos, Mik-		
	lóssy Béla, Székely Sámuel, id.		
	Széles Sándor	50.— K	
	Nagy Gáspár	20.— K	
	Kiss Miklós	2.— K	
	Miklóssy Béla	19.— K	
	Makai János	1.— K	
	Halmi Jánosné	10.— K	102.— K
<i>Hodász:</i>	Urvacsorához bort Müller János,		
	Komoróczy Timót és Szeőcs		
	Imre	14.40 K	14.40 K
<i>Ilk:</i>	Urvacsorához kenyeret és bort egye-		
	sek	50.— K	50.— K
<i>Irinny:</i>	Bálgövedelem	102.— K	
	Szathmáry Erzsike	50.— K	
	Veres Imre bort	12.— K	
	Ujlaky Andrásné	100.— K	
	Dalárda hagyatéka	20.— K	
	Rakó János	10.— K	
	Rakó Juliánna	50.— K	344.— K
		Átvitel: 2319.40 K	

		Áthozat: 2319·40 K	
<i>Kaplony:</i>	Hajdu János	4.— K	
	Ifj. Hegedüs Bálint	4.— K	
	Csobi Lajos	10.— K	
	Lisznay Imréné egy kannát ur-		
	asztalához	5.— K	
	Urasztalához kenyeret ifj. He-		
	gedüs Ferencné	6.— K	
	Bort id. Hegedüs Ferenc	7·20 K	36 20 K
<i>Hirálydaróc:</i>	Urvacsorához kenyeret és		
	bort adtak: Baranyai Ká-		
	roly és neje, Szabó Sándor		
	és neje, Csorba László és		
	neje, Tarr Sándor és neje,		
	urai Uray István, M. Szabó		
	Miklósné	70.— K	70 — K
<i>Kismajtény:</i>	Kiss Péter és neje a szó-		
	széket megfestette	40.— K	
	Botos Lajos és neje	10.— K	50 — K
<i>Mátészalka:</i>	Ipar- és kereskedelmi bank	30.— K	
	Kincses István lelkész	30.— K	
	Kincses Pista, Ilonka, Józsi-		
	ka és Endre	20.— K	
	Szabó Istvánné	10.— K	
	Buresch Györgyné Szabó Er-		
	zsébet	10 — K	
	Szentmiklósi József és neje	10.— K	
	Kállai Fülepné	5 — K	
	Id. Kádár István	4.— K	
	Többen	3·50 K	122·50 K
<i>Mérk:</i>	Harang alapra az egyház tagjai .	500.— K	500.— K
<i>Nagydobos:</i>	Nagys. Péchy Kálmán ur-		
	asztalához 56 liter bort	25.— K	
	Többen kenyeret	12.— K	37.— K
<i>Nagyecsed:</i>	Kósa András	5 — K	
	Mészáros Miklós	5 — K	
	Berey József urasztalához 30		
	liter bort	15.— K	25 — K
		Átvitel: 3160·10 K	

	Áthozat:	3160·10	K
<i>Nagykároly</i> :	Egyh. hivei templom javításra	2551·—	K
	Szabó János és neje szó-		
	szék terítőt	200·—	K
	Egyesek urvacsorához kenye-		
	ret és bort	72·—	K 2823·— K
<i>Nyírmeggyes</i> :	Urasztalához kenyeret és		
	bort Budaházy Zsigmond		
	és neje, Tóth Béla tanító		
	és neje, Székely Sándor	50·—	K 50 — K
<i>Olcsva</i> :	Urasztalához kenyeret és bort		
	egyesek	48 —	K
	Husztli József	10 —	K
	Nagy Imréné	14·—	K
	Nagy Imréné urasztali terítőt .	15·—	K 87·— K
<i>Olcsvaapáti</i> :	Urvacsorához a presbyterium		
	tagjai bort	25·—	K
	Kósa Józsefné	5·20	K
	Kenyeret: Ifj. Szabó Gy.-né,		
	Fóris Lajosné, Németh Sán-		
	dorné, ifj. Kósa Sándorné,		
	ifj. Barta Gáborné, id. Bor-		
	bás Józsefné	15·—	K
	Fóris Lajosné urasztali kelyhet	50·—	K
	Id. Borbás Józsefné urasztali		
	kelyhet és tányért	80·—	K 175·20 K
<i>Papos</i> :	Id. Kovács István	40·—	K
	Kállay B.	3·—	K
	Hadlik F.	2·—	K
	Tek. Földváry Tamás ur	130·—	K
	Földváry T. urvacsorához kenye-		
	ret és bort	12·—	K 187·— K
<i>Szamosszeg</i> :	Orosz Józsefné az egyháznak	200·—	K 200·— K
<i>Szaniszló</i> :	Molnár Bálintné az egyháznak	5·—	K 5·— K
<i>Szentmiklós</i> :	Orgonára Csoma Ferenc	10·—	K
	Csizma Gusztávné	10·—	K
	Romocsa Ferenc	50·—	K
	Szántó István	20·—	K
	Veres Antalné	50·—	K
	Id. Csizma Lajos	20·—	K 160·— K
	Átvitel:	6847·30	K

	Áthozat: 6847·30 K	
<i>Szentmiklós</i> : Csizma Mihály	20· — K	
Ifj. Romocsa György	10· — K	
Csizma Zsigmond	20· — K	
Id. Romocsa György	10· — K	
Csighy István	50· — K	110 — K
<i>Jármi</i> : Iskola építéshez fuvar- és gyalog- napszámon kívül urasztalához ke- nyeret hat ízben Györfy Albert, bort Szobonya József lelkész, Kiss Mihály, Szilágyi András, Takács Pál, Kulin S. és Szilágyi Katalin	33· — K	33· — K
Összesen		6990·30 K

16. Jótékonyságot gyakoroltak az egyes egyházak:

Bere 9. Börvely 63·34. Csomaköz 13·42. Dengeleg 4.
Dobra 24. Domahida 7. Érendréd 236·36. Érkörtlényes 275.
Fábiánháza 95·01. Gebe 90. Gencs 99·32. Hodász 16·68. Ilk
15·40. Iriny 34·50. Kaplony 3. Kántorjánosi 21·52. Kismajtény
20. Mátészalka 83. Mérc 8. Nagydobos 25. Nagyecsed 411 20.
Nagykároly 98·44. Nyírmeggyes 60·79. Olcsva 16. Olcsvaapáti
29 22. Parasznya 12·80. Szamoszeg 62. Szaniszló 67·70.
Jármi 17·02. Vitka 23 korona. Összesen: 1941 K 72 fillér.

II. Anyagi élet és igazgatás.

17. A presbyterium törvényszerűen van megalkotva minden egyházban, jegyzőkönyveit 4 helyen a lelkész, egy helyen a segédlelkész, 30 helyen pedig a tanító vezeti, mindenütt a törvénynek megfelelően.

18. Az anyakönyvek rendesen vezettetnek minden egyházban s van áttértek és kitértek anyakönyve is mindenütt.

19. Megőriztetnek az egyházmegyei, kerületi és konvinti jegyzőkönyvek, a körrendeletek pedig, miután minden egyház egy-egy példányban megkapja, szintén megőriztetnek.

20. Megvan is törvényszerűen kiigazítva a leltár 34 egyházban, egy egyházban a kiigazítás folyamatban van.

21. Lelkeszi napló, iktató és postakönyv mindenütt van, habár nem egyöntetűek.

22. Telekkönyvileg minden egyházban rendben vannak az ingatlanok.

23. Számadás eredménye összesítve következő:	
Bevétel	305,828 91 kor.
Kiadás	257,374 97 kor.
Maradvány	48,502 36 kor.
Hiány	48 42 kor.
Követelés	9,198 70 kor.

24. Alapítványok következők:

<i>Bere:</i> Butyán Mihály-féle alapítvány	400 — K
<i>Dengeleg:</i> Bük László-féle „	430 — K
Boér Gusztáv-féle „	200 — K
Regále kötvény	395 44 K
Tóth Imre-féle alapítvány	41 88 K
Özv. Vaday Zsuzsánna-féle alapítvány	2452 50 K
<i>Dobra:</i> Sógör Antal-féle alapítvány .	200 — K
<i>Domahida:</i> Özv. Domahidy Sándorné- féle alapítvány	200 — K
<i>Érendréd:</i> Kossuth Lajos-féle alapítv.	21 15 K
Szegény tanulók alapja .	89 67 K
Árva alap	328 55 K
Szegény alap	167 84 K
Uray István-féle alap . .	338 65 K
Ujtemető alap	322 69 K
Kölcsön magtári alap .	744 88 K
Harang alap	138 10 K
Orgona alap	7 16 K
Vaday Zsuzsánna-féle alap	2457 16 K
<i>Érkörtvélyes:</i> Dalegylet alap . . .	498 — K
Takácsi alap	754 — K
Pataky alap	58 — K
Toronyóra alap	532 52 K
Iskolai alap	105 93 K
Harang alap	63 95 K
Kovács G. alap	981 86 K
Egyházi alap	800 — K
Kovács alap	4500 — K
Magtár alap	2459 — K
<i>Genes:</i> Csomay Vilhelmina-féle alap	141 75 K
<i>Géres:</i> Miklóssy alap	1000 — K
Szegény alap	107 58 K
Átvitel:	20938 26 K

	Áthozat:	20938·26	K
<i>Géres</i> :	Orgona alap	260·76	K
	Harang alap	190—	K
<i>Ilk</i> :	Kalmárné-féle alap	2000—	K
<i>Iriny</i> :	Egyházfentartási alap	50—	K
<i>Kaplony</i> :	Egyházfentartási alap	1848·46	K
	Iskolai építési alap	2119·72	K
<i>Kántorjánosi</i> :	Daru Emilia-féle alap	400—	K
	Klein Sámuel-féle alap	200—	K
<i>Királydaróc</i> :	Magtár alap	1674·43	K
<i>Mátészalka</i> :	Kincses alapítvány	282·47	K
	Gyászkocsi alap	43·35	K
	Lelkészlak építési alap	719·13	K
	Kerekes Ignác-féle alapítv.	241·59	K
	Kisajátítási föld alap	284·03	K
	Schwarcz Mór-féle alapítv.	200—	K
	Schwarcz Jakab iskolai alapítványa	200—	K
	Schwarcz Jakab egyházi alapítványa	200—	K
	Szegény alap	73·75	K
	Gaál György-féle alapítv.	210·52	K
	Templomszék alap	10 45	K
<i>Nagyecsed</i> :	Egyházfentartási alap	1234·71	K
	Földvételi alap	965—	K
	Szegény alap	122·45	K
	Orgona alap	542·04	K
<i>Nagykároly</i> :	Tóth Lajos-féle alapítv.	2145·38	K
	Sipos hagyaték	828·61	K
	Turbucz alapítvány	481·68	K
	Harang alap	107·35	K
	Kisajátítási alap	1188·58	K
<i>Szamoszeg</i> :	Kósa Mihály-féle alapítv.	400—	K
<i>Vitka</i> :	Szalay-féle alapítvány	18000—	K
	Összesen:	58162 72	K

Mindezen alapítványok a kitűzött célnak megfelelően használtatnak.

25. Az egyházak jövedelmi, kamatok, haszonbérek rendszeren befolyznak, az egyházi adó is befolyt 27 egyházban, 7 egyházban polgári hatóság közvetítésével szedtetett be, míg egy egyházban semmi intézkedés nem történt a hátralék behajtására.

26. Az egyes egyházak adósságainak kimutatása:

Folyószám	Egyház neve	Adósság		Kamat hány ‰ ?	Törlesztés módja
		K	f		
5	Bere	2200	—	7 ‰	a tőke 10‰-a
	Börvely	9200	—	5 ³ / ₄	amortizációs
	Dengeleg	1800	—	6 ‰	évi 400 kor.
	Dobra	3200	—	6 ‰	
	Fábiánháza	3939	83	5 ¹ / ₂	amortizációs
10	Gencs	2000	—	7 ‰	
	Géres	14350	—	átlag 7 ‰	
	Hodász	20000	—	5·2 ‰	amortizációs
	Ilk	6000	—	6 ‰	
	Iriny	3000	—	1 ¹ / ₂ ‰	tőkesegély
15	Kántorjánosi	12760	—	átlag 6 ‰	amortizációs
	Királydaróc	20000	—	5·5	"
	Kismajtény	8000	—	1 ¹ / ₂	tőkesegély
	Mátészalka	13075	57	5·5	amortizációs
	Mérk	10000	—	5·8	"
20	"	2000	—	1 ¹ / ₂	tőkesegély
	Nagydobos	6000	—	1 ¹ / ₂	"
	Nagykároly	27604	34	5 és 5 ¹ / ₂	amortizációs
	Nyírmeggyes	12000	—	5 ¹ / ₂	"
	Olcsva	10000	—	5 ¹ / ₂	"
25	"	400	—	6 ‰	
	Olcsvaapáti	4422	51	5 ¹ / ₂	amortizációs
	"	1300	—	7 ‰	félévenként
	Papos	2500	—	1 ¹ / ₂	tőkesegély
	Parasznya	5632	—	egy része 7 ‰	
25	Szamosszeg	16000	—	6 ‰	félévenként
	Szaniszló	6000	—	1 ¹ / ₂	tőkesegély
	Szentmiklós	8600	—	6 ‰	
	Jármí	2000	—	1 ¹ / ₂	tőkesegély
	"	1274	08	7 ‰	
	26 egyház	235258	33		

27. Állami adók és illetékek teljesen ki vannak fizetve 34 egyházban, egyben van 76 korona illeték fizetetlen.

28. Földadót az egyház fizeti a belhivatalnokok földje után 31 helyen, 2 helyen tisztán a belhivatalnokok s 2 helyen közösen az egyház és belhivatalnokok.

29. Belhivatalnokok teljesen ki vannak fizetve 31 egyházban, 4 egyházban csekély hátralék van: 51·02 kor. pénz és 8 köből 3 véka termény. (Szórványban 100 kor.)

30. A templom jó karban 27, javítást igényel 7, rossz 1 egyházban; lelkészlak jó 27, javítást igényel 6, rossz 2 helyen; iskola jó 25, javítást igényel 4, rossz 1 egyházban (4 helyen állami, 1 helyen nincs); melléképületek jók 22, javítást igényelnek 13 helyen.

31. Egyházi épületek mind a Fonciere-nél vannak biztosítva 860162 kor. erejéig. Hátralék egy egyháznál 158 10 kor.

32. Új építkezés történt 14 egyházban 24322 47 korona értékben.

33. Az épületek jó karban tartására 19568·09 kor. fordított.

III. Népiskolai adatok.

34. Tanköteles 6—12 évig	fi	2509	
	nő	2493	összesen 5002
iskolába jár	fi	2366	
	nő	2204	összesen 4570.
iskolát elhagyta	fi	77	
	nő	62	összesen 139.
iskolázatlan	fi	152	
	nő	141	összesen 293.
35. Tanköteles 12—15 évig	fi	930	
	nő	869	összesen 1799.
iskolába jár	fi	647	
	nő	575	összesen 1222.

36. 37., 38., 39., 40. számok részletes kimutatása :

Egyház neve	Hány osztályu az iskola			Konfirmáltak			Milyen a tanítás eredménye ?	Az iskola felszerelése milyen ?	
	fiu	leány	vegyes	fi	nő	összes		Tanszerekben ?	Egészségi tekintetben ?
Bere	—	—	I-VI.	3	8	11	igen	elégs.	teljes
Börvely	—	—	I.	17	20	37	"	kitünő	"
"	—	II-V.	—	—	—	—	"	"	"
"	II-VI	—	—	—	—	—	"	jeles	"
Csomaköz	—	—	—	6	1	7	isk.	nincs	—
Dengeleg	—	—	—	9	1	10	—	—	isk. állami
Dobra	II.	—	I.	16	22	38	igen	jeles	teljes
"	—	II.	III.	—	—	—	"	jeles	"
"	—	—	IV-VI.	—	—	—	"	jeles	"
Domahida	—	—	—	3	2	5	—	—	isk. állami
Érendréd	—	—	—	7	3	10	—	—	"
Erkörtvélyes	—	—	I II.	14	5	19	igen	elégs.	jó
"	—	—	III-VI.	—	—	—	"	jó	kifogástalan
Fábiánháza	—	—	I-II.	12	5	17	"	jeles	"
"	—	—	III-V.	—	—	—	"	jeles	jó
Gebe	I-V.	—	—	8	11	19	"	kitünő	megfelelő
"	—	I-IV.	—	—	—	—	"	jó	megfelelő
Genes	—	—	I-II.	—	—	—	"	jeles	"
"	—	—	III-VI.	—	—	—	"	jeles	"
Géres	—	—	I-II.	9	19	28	"	kitünő	"
"	—	—	III-VI.	—	—	—	"	"	"
Hodász	—	—	I-II.	6	8	14	"	jeles	jó
"	—	—	III-VI.	—	—	—	"	jó	jó
Ilk	—	—	I-II.	11	9	20	"	kitünő	nem teljes
"	—	—	III-VI.	—	—	—	"	elégs.	"
Iriny	—	—	I-II.	10	10	20	"	jeles	jó
"	—	—	III-VI.	—	—	—	"	jó	"
Kaplony	—	—	I-V.	2	3	5	"	elégs.	hiányos
Kántorjánosi	—	—	I.	17	9	26	"	kitünő	megfelelő
"	—	—	II-III.	—	—	—	"	jó	megfelelő
"	—	—	IV-VI.	—	—	—	"	jeles	"
Királydaróc	—	—	I-V.	10	13	23	"	alig elég	hiányos
Kismajtény	—	—	I-V.	5	6	11	"	kitünő	megf. van áll. is
Mátészalka	I.	—	—	22	28	50	"	jeles	teljes
"	—	I. II.	—	—	—	—	"	jeles	megfelelő
"	—	III-V.	—	—	—	—	"	kitünő	"
"	II. III.	—	—	—	—	—	"	kitünő	"
"	IV. VI.	—	—	—	—	—	"	kitünő	"
Átvitel:	—	—	—	187	183	370	—	—	—

Egyház neve	Hány osztályu az iskola			Konfirmáltak			Milyen a tanítás eredménye ?	Az iskola felszerelése milyen ?	
	fiu	leány	vegyes	fi	nő	összes		Tanszerekben ?	Egészségi tekintetben ?
Áthozat :	—	—	—	187	183	370	—	—	—
Mérk	—	—	I. II.	9	13	22	igen	jeles	kifogástalan
"	—	—	III-VI.	—	—	—	"	jó	"
Nagydobos	—	—	I-II.	14	11	25	"	elégs.	"
"	—	—	III-VI.	—	—	—	"	kitünő	"
Nagyecsed	II-IV.	—	—	39	28	67	"	jó	többi jó állami
Nagykároly	I.	—	—	—	—	—	"	jeles	kielégítő
"	—	I. II.	—	—	—	—	"	kitünő	"
"	—	III-VI.	—	—	—	—	"	"	"
"	III-IV.	—	—	—	—	—	"	"	"
"	II-VI.	—	—	—	—	—	"	"	"
Nyirmeggyes	—	—	I.	12	17	29	"	jeles	"
"	—	—	II. III.	—	—	—	"	kitünő	törv. szerü
"	—	—	IV-IV.	—	—	—	"	jeles	kifogástalan
Olesva	—	—	I. II.	14	8	22	"	kitünő	"
"	—	—	III-V.	—	—	—	"	"	megfelelő
Olesvaapáti	—	—	I. II.	11	10	21	"	jó	"
"	—	—	III-VI.	—	—	—	"	teljes	"
Ópályi	—	—	I-VI.	12	7	19	"	elégs.	"
Pápos	—	—	I-V.	5	6	11	"	hiányos	"
Parasznya	—	—	I-VI.	6	—	6	"	jeles	kevésbé megf.
Szamosszeg	I. II.	—	—	39	34	73	"	kitünő	megfelelő
"	—	I. II.	—	—	—	—	"	"	"
"	—	III-VI.	—	—	—	—	"	"	"
"	III-VI.	—	—	—	—	—	"	"	"
Szaniszló	—	—	I-VI.	12	18	30	"	jó	"
Szentmiklós	—	—	—	—	—	—	"	jeles	jó
Jármi	—	—	I-II.	2	3	5	"	—	állami
"	—	—	III-VI.	—	—	—	"	jó	megfelelő
Vitka	—	—	I. II.	6	7	13	"	hiányos	"
"	—	—	III-VI.	—	—	—	"	törv. szerü	kifogástalan
Összesen :	—	—	—	368	345	713	—	—	—

Összesítés. A 35 egyház közül Csomaközön nincs sem felekezeti, sem állami iskola (tankötelesek hiányában), 6 egyházban van állami iskola, 30 egyházban (2 helyen ott is, hol állami iskola is van) 63 tanteremben 63 tanító működik felekezeti iskolánkban (ezek közül tanítónő 17.) Tanítás eredményét tekintve kitünő 22, jeles 20, jó 12, elégséges 8, alig elégséges 1. Az iskolák felszerelése tanszerekben teljes 14, jó 9, megfelelő 14, törvényszerű 7, hiányos 19 tanteremben; egészségi tekintetben kifogástalan 11, jó 11, megfelelő 39, kevésbé megfelelő 2 tanterem.

41. számra a felelet legvégül.

IV. Népmozgalmi adatok:

Egyház neve	S z ü l e t e t t						Meghalt			Ház- ságra lépett		Rever- salist adott		Népesség			
	Törvé- nyes		Tör- vény- telen		Összesen		Együtt	fi	nő	Összesen	ref. pár	vegyes pár	javunkra	kárunkra	fi	nő	Összesen
	fi	nő	fi	nő	fi	nő											
Bere	6	9	—	1	6	10	16	2	5	7	4	—	—	—	227	237	464
Börvely	39	28	4	1	43	29	72	17	17	34	17	—	—	—	832	796	1628
Csomaköz	—	2	—	—	—	2	2	4	1	5	1	—	—	—	42	44	86
Dengeleg	6	8	1	—	7	8	15	3	3	6	1	—	—	—	130	135	265
Dobra	38	39	1	1	39	40	79	18	12	30	15	—	—	—	615	684	1299
Domahida	10	8	2	—	12	8	20	5	1	6	4	1	—	—	181	193	374
Érendréd	10	20	—	—	10	20	30	10	14	24	2	1	1	—	456	509	965
Érkörtlélyes	29	36	3	2	32	38	70	20	13	33	18	—	—	—	663	657	1320
Fábiánháza	24	29	6	2	30	31	61	18	19	37	7	2	1	—	624	652	1276
Gebe	13	20	1	1	14	21	35	9	9	18	8	—	—	—	471	531	1002
Gencs	14	16	—	3	14	19	33	13	9	22	7	—	—	—	406	454	860
Géres	21	18	5	1	26	19	45	16	13	29	5	1	—	—	477	630	1107
Hodász	21	16	3	2	24	18	42	10	10	20	4	2	2	—	385	330	715
Ilk	20	16	2	1	22	17	39	12	14	26	4	1	—	—	375	421	796
Iriny	14	7	—	—	14	7	21	9	6	15	2	—	—	—	245	249	494
Kaplony	6	6	—	—	6	6	12	6	6	12	2	—	—	—	132	149	281
Kántorjánosi	43	32	3	2	46	34	80	32	21	53	11	5	2	—	740	800	1540
Királydaróc	8	9	3	1	11	10	21	8	9	17	2	—	—	—	263	381	644
Kismajtény	9	14	4	1	13	15	28	9	4	13	6	1	—	—	340	340	680
Mátészalka	57	58	5	8	62	66	128	43	47	90	18	10	2	5	1690	1654	3344
Mérk	25	21	1	—	26	21	47	19	14	33	8	—	—	—	340	343	683
Nagydobos	25	20	2	3	27	23	50	22	7	29	13	1	—	—	580	636	1216
Nagyecséd	66	82	7	9	73	91	164	52	50	102	29	1	—	—	1892	1849	3741
Nagykároly	53	41	5	9	58	50	108	45	48	93	20	18	—	—	1725	1704	3429
Nyírmegyes	29	25	1	2	30	27	57	14	14	28	7	1	—	—	756	735	1491
Olesva	12	16	—	2	12	18	30	4	17	21	4	2	—	—	415	418	833
Olesvaapáti	10	11	1	—	11	11	22	18	29	47	8	—	—	—	360	357	717
Ópályi	13	15	1	2	14	17	31	7	3	10	5	2	—	—	282	245	527
Papos	5	7	1	1	6	8	14	5	1	6	2	1	—	1	94	86	180
Parasznya	4	7	—	2	4	9	13	3	4	7	2	—	—	—	96	107	203
Szamosszeg	47	46	3	4	50	50	100	49	35	84	19	—	—	—	1314	1240	2554
Szaniszló	18	12	—	—	18	12	30	13	7	20	6	—	—	—	227	219	446
Szentmiklós	8	4	—	—	8	4	12	2	5	7	2	1	—	—	59	71	130
Jármi	6	13	1	—	7	13	20	8	7	15	3	1	—	—	220	227	447
Vitka	20	21	1	—	21	21	42	19	9	28	6	3	—	—	403	435	838
Összesen :	729	732	67	61	796	793	1589	544	483	1027	272	55	8	6	18057	18518	36575

Népesség a szórványokban (9 egyházban kimutatva) fi 307, nő 327 = 634.

Összes népesség 37209 lélek
(apadás (a szórványokban) 99).

41. szám.

ESPERESI JELENTÉS

a nem református tanintézetekbe járó református növendékek
vallásos oktatásáról az 1910—11. tanévben.

1. *Nagykároly*, r. kath. (kegyesrendi) főgimnáziumban.
Vallástanító: Gy. Kovács József segédlelkész.

VIII. osztály. Tankönyv: A magyarországi prot. egyházak története, írta Balogh Ferenc. Heti óra 1. Növendékek száma 5. Mind jeles.

VII. osztály. Kézikönyv: Ker. hittan és erkölcstan, írta Dr. Erdős József. Heti óra 1. Tanulók száma 4. Ezek közül 3 jeles 1 jó.

VI. osztály. Kézikönyv: Ker. egyháztörténet S. Szabó Józseftől. Heti óra 1. Tanulók száma 2. Mindenik jeles.

V. osztály. Kézikönyv: Ker. egyháztörténet S. Szabó Józseftől. Heti óra 1. Tanulók száma 5. kik közül 2 jeles 3 jó.

IV. osztály. Kézikönyv: Ker. erkölcstan, írta S. Szabó József. Heti óra 1. Tanulók száma 10. Ezek közül 4 jeles, 5 jó, 1 elégséges.

III. osztály. Kézikönyv: Ker. hittan, írta Barla Jenő. Heti óra 1. Tanulók száma 8. Ezek közül 3 jeleles, 4 jó, 1 elégséges.

II. osztály. Kézikönyv: Ujszövetség, írta Farkas Kálmán. Heti óra 1. Tanulók száma 5, kik közül 2 jeles, 2 jó, 1 elégséges.

I. osztály. Kézikönyv: Ó szöveg, írta Farkas Kálmán. Heti óra 1. Tanulók száma 5. Ezek közül 4 jeles, 1 jó.

Tanulók száma I—VIII. osztályban 44.

2. *Nagykároly*. Állami polgári fiúiskola. Új intézet, eddig csak I—III osztály. Vallástaniító: Gy. Kovács József s. lelkész.

I. osztály. Kézikönyv: Ó szövetség, írta Farkas Kálmán. Heti óra $\frac{1}{2}$ (az I—II. osztálynak együtt hetenkint 1 óra.) Tanulók száma 11.

II. osztály. Kézikönyv: Újszövetség, írta Farkas Kálmán. Heti óra $\frac{1}{2}$. Tanulók száma 11.

III. osztály. Kézikönyv: Ker. hittan, írta Barla Jenő. Heti óra 1. Tanulók száma 9.

Tanulók száma I—III. osztályban 31.

3. *Nagykoroly*. Állami polgári leányiskola. Vallástaniító: Gy. Kovács József.

I. osztály. Kézikönyv mint a fiuknál. Heti óra $\frac{1}{2}$. Tanulók száma 17.

II. osztály. Tankönyv mint a fiuknál. Heti óra $\frac{1}{2}$. Tanulók száma 16.

III. osztály. Kézikönyv mint a fiuknál. Heti óra $\frac{1}{2}$. Tanulók száma 8.

IV. osztály. Kézikönyv: Ker. erkölcsstan, írta S. Szabó J. Heti óra $\frac{1}{2}$. Tanítványok száma 3.

Tanulók száma I—IV. osztályban 44.

4. *Mátészalka*. Állami polgári fiúiskola. Vallást tanította: Kincses István lelkész.

I. osztály. Kézikönyv: Ó szövetség, írta Dr. Bartók György. Heti óra 1. Tanulók száma 7, ezek közül 2 jeles, 1 jó, 4 elégséges.

II. osztály. Kézikönyv: Újszövetség, írta Dr. Bartók György. Heti óra 1. Tanulók száma 9. 2 kitűnő, 3 jeles, 4 jó.

III. osztály. Kézikönyv: Ker. hittan, írta Barla Jenő. Heti óra 1. Tanulók száma 8. 2 kitűnő, 1 jeles, 4 jó, 1 elégséges.

IV. osztály. Kézikönyv: Ker. erkölcsstan, írta S. Szabó J. Heti óra 1. Tanulók száma 12. 3 kitűnő, 5 jó, 4 elégséges.

Tanulók száma I—IV. osztályban 36.

5. *Állami elemi iskolákban*.

a) *Dengeleg*. Vallást tanítja Nagy Károly lelkész. Tanulók száma fiú 18, leány 26 = 44. Heti óra 2.

b) *Domahida*. Vallást tanítja Szabó Lajos lelkész. Tanulók száma 48. Heti óra 2.

c) *Érenárad*. Vallást tanítja Csutoros Albert lelkész. Tanítványok száma 90. Heti óra 6.

d) *Királydaróc*. Vallást tanítja M. Szabó Miklós lelkész.
Tanulók száma 36. Heti óra 2.

e) *Nagyecsed*. Vallást tanítja Szondy Lajos segédlelkész.
Tanulók száma fiu 168, leány 213 = 381. Heti óra 16.

f) *Krasznaszentmiklós*. Vallást tanítja Csighy István lelkész.
Tanulók száma fiu 3, leány 1 = 4. Heti óra 2.

Nagyecsed, 1911. július 29.

Berey József,

esperes.

